

4

ಅಧ್ಯಾಯ

ಮಳೆನೀರಿನ ಚರಂಡಿಗಳ ಯೋಜನೆ, ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ

4.1 ಯೋಜನೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಯೋಜನಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1961ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 9ರ ಅನುಸಾರ ಪ್ರತಿ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯೋಜನಾ ಪ್ರದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ನಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಗಳ ಸರಣಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (ಸಿಡಿಪಿ)/ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು (ಆರ್‌ಎಂಪಿ) ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 10 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಯಿದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 13-ಡಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ಆಟದ ಮೈದಾನಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮನರಂಜನಾ ಸ್ಥಳಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಯೋಜನೆಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಸಿಡಿಪಿ/ ಆರ್‌ಎಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳು ಅಥವಾ ಸರೋವರಗಳಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

4.1.1 ಬಿಡಿಎ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಾಸ್ಟರ್‌ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಗಳು

ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ಬಿಡಿಎ) ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿಡಿಎ ತಯಾರಿಸಿರುವ ನಗರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ-4.1ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ-4.1: ಬಿಡಿಎ ತಯಾರಿಸಿರುವ ನಗರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರಗಳು

ಯೋಜನೆ	ಹೀಗೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ	ಅನುಮೋದನೆಯ ದಿನಾಂಕ	ಮಾನ್ಯತೆ ಅಂತ್ಯ
ಮೊದಲನೇ	ಸ್ಥೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ	22-05-1972	11-10-1984
ಎರಡನೇ	ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ	12-10-1984	04-01-1995
ಮೂರನೇ	ಪರಿಷ್ಕೃತ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ	05-01-1995	24-06-2007
ನಾಲ್ಕನೇ	ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್	25-06-2007	ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2031 ಅನುಮೋದನೆಗೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ

ಆಧಾರ: ಬಿಡಿಎ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಮೇ 1972ರಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1984 ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1984ರಿಂದ ಜನವರಿ 1995ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮೊದಲ ಎರಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಿಡಿಎ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನವರಿ 1995ರಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಲಾದ ಮತ್ತು ಜೂನ್ 2007ರವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಸಿಡಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳು, ಉದ್ಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ನೀರು ಕಣಿವೆಗಳನ್ನಾಗಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ; ಹಾಗೂ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು (ಜಲಮಾರ್ಗಗಳು) ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ

ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ಸಿಡಿಪಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಅಗಲ/ಪ್ರಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾಹಿತಿಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತುವರಿ/ಹರಿವಿಗೆ ಇರುವ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

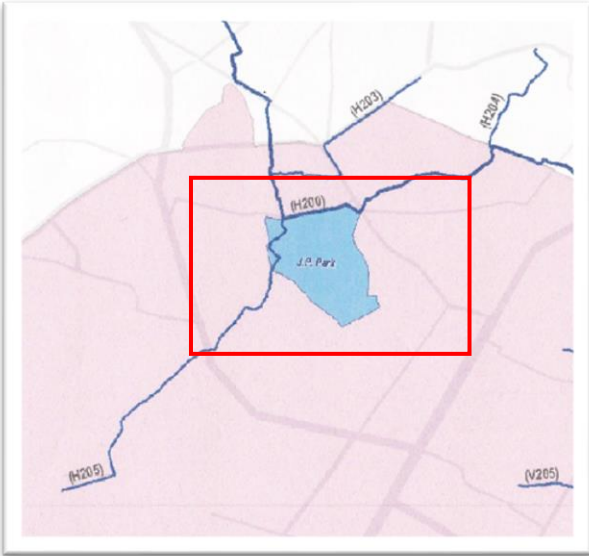
ಬೆಂಗಳೂರಿಗಾಗಿ ಜೂನ್ 2007ರಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಆರ್‌ಎಂ‌ಪಿ 2031ರ ಅನುಮೋದನೆ ಯಾಗುವವರೆಗೂ ಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ (ಆರ್‌ಎಂ‌ಪಿ)-2015 ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿತ್ತು:

- ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯಗಳನ್ನು¹¹ ಹೊಂದುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಆರ್‌ಎಂ‌ಪಿ-2015 ಗುರುತಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇದು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿರುವಂತೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊರತಾದ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಕೆರೆಗಳು/ಜಲಮಾರ್ಗಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ.
- ಆರ್‌ಎಂ‌ಪಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳನ್ನು (ಬಿಬಿಎಂ‌ಪಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್‌ಪ್ಲಾನ್ ಅನ್ವಯ) ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ನಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.1).

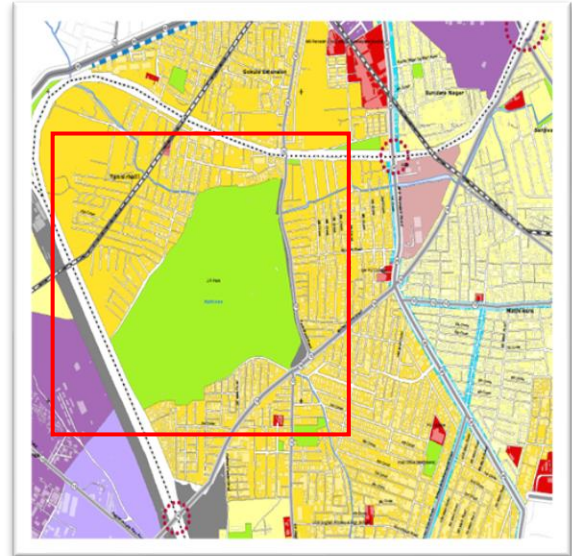
ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.1: ಆರ್‌ಎಂ‌ಪಿ-2015ರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಿರದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳು/ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಉದಾಹರಣಾತ್ಮಕ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು (ಕೆಂಪು ಚೌಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ)

ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್‌ಪ್ಲಾನ್

ಆರ್‌ಎಂ‌ಪಿ-2015

ಕೆರೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ

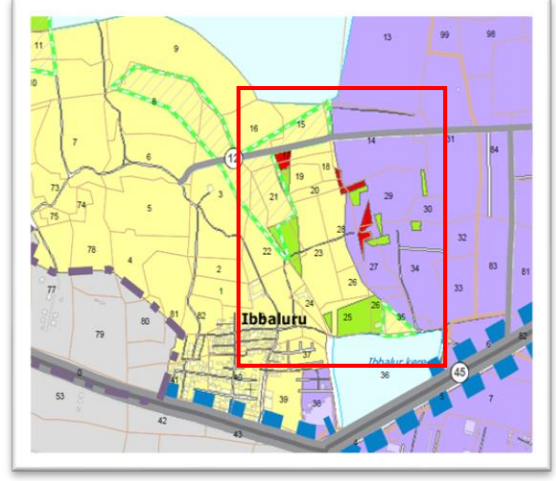

ಉದ್ಯಾನವನವೆಂದು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ

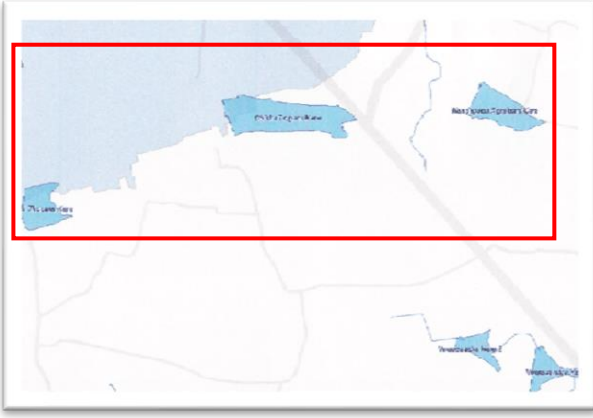
¹¹ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯಗಳೆಂದರೆ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಅಥವಾ ಕೆರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳು ವಿದ್ಯುತ್, ನೀರು/ ತೈಲ/ಅನಿಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಆರ್‌ಎಂ‌ಪಿ-2015 ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ದ್ವಿತೀಯ ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಮಾದರಿಯ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಎರಡೂ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ 50, 25 ಮತ್ತು 15 ಮೀಟರ್ (ಚರಂಡಿಯ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಅಳೆದು) ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯವಿರಬೇಕು

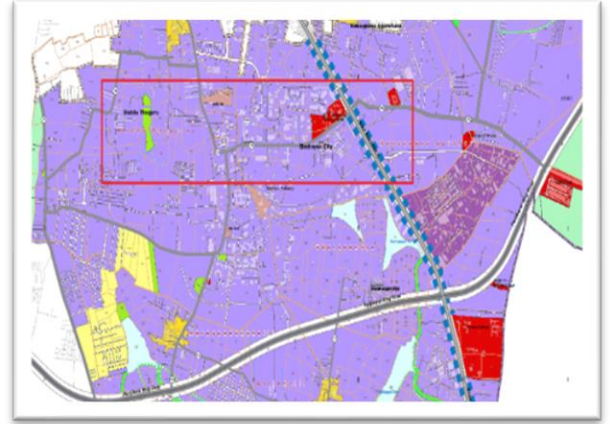
ಬೆಳ್ಳಂದೂರು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬಲೂರು ಕೆರೆಗಳ ನಡುವೆ ತೋರಿಸಲಾದ ರಾಜಕಾಲುವೆ

ಎರಡು ಕೆರೆಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ

ತೋಗೂರು ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತ ತೋರಿಸಲಾದ ಕೆರೆಗಳು

ತೋಗೂರು ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತ ಯಾವುದೇ ಕೆರೆಗಳಿಲ್ಲ

ಸ್ಯಾಂಕಿ ಕೆರೆಯಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಹೊರಹರಿವಿನ ರಾಜಕಾಲುವೆಯನ್ನು (ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ) ರಾಜಕಾಲುವೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಅಥವಾ ಆರ್.ಎಂ.ಪಿ-2015 ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಮ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ

ಮೇಲೆ ಗಮನಿಸಲಾದ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯವನ್ನು ಬಿಡದೇ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವು. ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯವನ್ನು ಬಿಡದೇ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ತೋರಿಸುವ, ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲಾದ, ಉದಾಹರಣಾತ್ಮಕ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿಕೆ-4.2ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

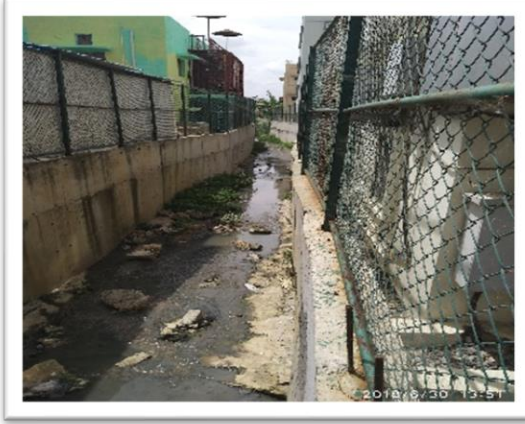
ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.2: ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಉದಾಹರಣಾತ್ಮಕ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

<https://youtu.be/sUCfkOnb52k>

ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯದ
ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ವಲಯ

ಕೋರಮಂಗಲ ವಲಯ

ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿನಗರ ವಲಯ

ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯ (ಮುಚ್ಚಿರುವ ಚರಂಡಿ)

ಪಶ್ಚಿಮ ವಲಯ

ಪಶ್ಚಿಮ ವಲಯ

ಆಧಾರ: ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2015 ರಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2031 ರಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2019). ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸಿಡಿಪಿ 2005ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2015ರಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದ (ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶ, ರಸ್ತೆಗಳು, ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಇತ್ಯಾದಿ) ಸ್ಥಿತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಕೆಲವು

ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ನೀರು ಕಣಿವೆಗಳೆಂದು ತೋರಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರುವ ಕೆರೆಗಳ ಮೇಲಿನ ವರದಿಯ ಕಂಡಿಕೆ-4.6ಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತ್ತು (ಮಾರ್ಚ್ 2015) ಮತ್ತು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2031ರಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2031ರ ತಯಾರಿಕೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡೂ ನಿದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

4.1.2 ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ/ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬಗಳು

ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ/ಮಾಸ್ಟರ್‌ಪ್ಲಾನನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಂದು ಬಾರಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಯೋಜನೆ ಅಧಿನಿಯಮ, 1961 ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಯೋಚಿತ ಮತ್ತು ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯು ಯೋಜನಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ನಗರಗಳ ತ್ವರಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ನಗರೀಕರಣವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ವಲಯ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯದ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೇ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ವಿಳಂಬವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ-4.1ರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. 2017ರಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯಾಗಬೇಕಿದ್ದ ಐದನೇ ಯೋಜನೆ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ಕರಡು ಆರ್‌ಎಂಪಿ 2031ನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೂ (ನವೆಂಬರ್ 2017) ಅಂತಿಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿಲ್ಲ. ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬವು ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನುಗಳ ಒತ್ತುವರಿ ಮತ್ತು ವಲಯ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಕಂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತದೆ.

ತಿಳಿವಾರಸು-5: ಭೂಮಿ, ಕೆರೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ತಿಗಳ ಒತ್ತುವರಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ/ಬಿಡಿಎ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

4.1.3 ಬಿಬಿಎಂಪಿಯಿಂದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರಿಕೆ

ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳೂ ಬಿಡಿಎ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಬಿಬಿಎಂಪಿ 2010-11ರ¹² ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ₹3.62 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೆ.ಸ್ಟುಪ್ ಕನ್ಸಲ್ಟಿಂಗ್ ಅವರಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚರಂಡಿಗಳು (ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ಕೆರೆಗಳು, ಸೇತುವೆಗಳು/ಕಲ್ಟರ್‌ಗಳು, ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಹೊಂದಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು.

ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್‌ಪ್ಲಾನ್ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು:

- ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ದತ್ತಸಂಚಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಎನ್‌ಡಿಎಂ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಮಾದರಿಯ ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

¹² 2007-08ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರ್ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ವಹಿಸಿದ್ದು.

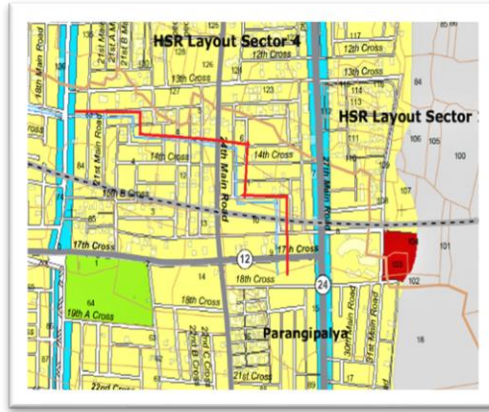
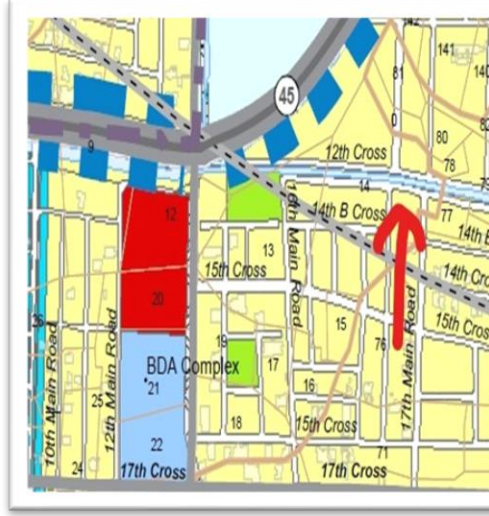
<https://youtu.be/nNXeci28D-E>

ಮ್ಯಾಪ್ ಮಾಡದ
ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು
ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಆಡಿಟ್
ಪ್ರಯತ್ನ

- ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2015 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಅನೇಕ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.3). ಇದಲ್ಲದೆ, ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2015ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲದಿರುವ ಆದರೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಹಲವಾರು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಮ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ದತ್ತಸಂಚಯದ ಸಿಂಧುತ್ವ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯ ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತದೆ.

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.3: ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2015ರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಆದರೆ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿಲ್ಲದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು (ಬಾಣಗಳು ಗುರುತಿಸದೇ ಇರುವ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ)

- ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2015ರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ, ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಟೆಂಡರ್ ಷರತ್ತುಗಳು, ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಟೆಂಡರ್ ವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು 'ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ' ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೀಗಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಯಲಹಂಕ ಮತ್ತು ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿನಗರ (ಆರ್.ಆರ್.ನಗರ) ವಲಯಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಇತರ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನ ವಿವರವಾದ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ತಮ್ಮ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರಿಕೆಯ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಟೆಂಡರ್ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಬಿಬಿಎಂಪಿ ತನ್ನ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು ನವೀಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಆರ್‌ಎಂಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಯಾವುದೇ ಭೌತಿಕ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಿಲ್ಲ. ದತ್ತಾಂಶದ ಎರಡು ಮೂಲಗಳ ನಡುವಿನ ಗಮನಾರ್ಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ನಗರದ ಯೋಜನೆ/ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಒಂದೇ ಮೂಲದ ದತ್ತಾಂಶದಿಂದ ಯೋಜಕರನ್ನು ವಂಚಿತಗೊಳಿಸಿದವು.

ರಾಜಕಾಲುವೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2015 ಚರಂಡಿ ಜಾಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2019). ರಾಜಕಾಲುವೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು ಬಿಡಿಎಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈಗ ಕರಡು ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2031ರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅಸಮಂಜಸತೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸಹ ತಿಳಿಸಿತು.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕರಡು ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2031ರ ಪರಿಶೀಲನೆಯು, ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಎಂದು ತೋರಿಸಲಾದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಕರಡು ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2031 ಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಎಂದು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿತು. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಚರಂಡಿಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು¹³ ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವ ಎನ್‌ಜಿಟಿಯ ತೀರ್ಪುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾದ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯಲ್ಲಿ ತೃತೀಯ ಮಾದರಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ದತ್ತಾಂಶ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಬಿಡಿಎ ತನ್ನ ಆರ್‌ಎಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೃತೀಯ ಮಾದರಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ವಿವರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಕರಡು ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2031ರಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ದ್ವಿತೀಯ ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಮಾದರಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನಾಮಾಂಕಿತವು ರಾಜಕಾಲುವೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ಬಿಡಿಎಯೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

4.1.4 ಮಳೆನೀರಿನ ಚರಂಡಿಗಳ ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿ

ಎಲ್ಲಾ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಜಿಐಎಸ್) ಮೂಲಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮಳೆನೀರಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತಪಶೀಲುಪಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಎನ್‌ಡಿಎಂ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಕಂಡಿಕೆ-4.5 ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿಯು ಪ್ರಮುಖ ಮತ್ತು ಕಿರು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಜಲಾನಯನ ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ವಾರ್ಡ್ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ, ಪ್ರತಿ ರಸ್ತೆಯು ಮಳೆನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು, ಅದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ/ದ್ವಿತೀಯ ಮಾದರಿಯ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಹರಿಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ, ತೃತೀಯ/ರಸ್ತೆಬದಿಯ ಚರಂಡಿಗಳು, ನಗರ ಚರಂಡಿ ನೀರಿನ ಹರಿವಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿವೆ. ಅಡಚಣೆ/ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡದೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಚರಂಡಿಗಳಲ್ಲಿನ ಹರಿವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಅಳೆಯಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ, ರಾಜಕಾಲುವೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ರಸ್ತೆಗಳ (ಉದ್ದ, ಅಗಲ, ಮೇಲ್ಮೈ ಪ್ರಕಾರ, ವ್ಯಾಪಕತೆ, ಗ್ರೇಡಿಯಂಟ್, ಇತ್ಯಾದಿ) ಸಮಗ್ರ ದತ್ತಾಂಶದ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

¹³ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ದ್ವಿತೀಯ ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಮಾದರಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಎರಡೂ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ 50, 35 ಮತ್ತು 25 ಮೀಟರ್‌ಗಳ (ಚರಂಡಿಯ ಅಂಚಿನಿಂದ ಅಳೆದು) ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯ.

ಆದರೆ, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ವಿವಿಧ ರಸ್ತೆಗಳ ಮತ್ತು ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ತೃತೀಯ/ಮೇಲ್ಮೈ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಚರಂಡಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹರಿವಿನ ಬಗೆಗಿನ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆಯು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಬಿಬಿಎಂಪಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಸಮಗ್ರ ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯ ಕೊರತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ:

- ಚರಂಡಿಗಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ
- ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಲೈನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಜಾಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲೇ ನೀರಿನ ಕೊಳವೆಗಳು, ಒಳಚರಂಡಿ ಕೊಳವೆಗಳು, ವಿದ್ಯುತ್, ದೂರವಾಣಿ, ಆಪ್ಟಿಕಲ್ ಕೇಬಲ್ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದ್ದು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮುಕ್ತ ಹರಿವಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.4). ಕಂಡಿಕೆ-5.1.3ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಒತ್ತುವರಿಗಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.4: ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಪೈಪುಗಳಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

<https://youtu.be/joRjQjSEIRk>

ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಹರಿವಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿತ್ತು

ಕೋರಮಂಗಲ ವಲಯ

ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ವಲಯ

ಎನ್‌ಜಿವಿ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೋರಮಂಗಲ ವಲಯ

ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯ

ಪಶ್ಚಿಮ ವಲಯ

ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ವಲಯ

ಆಧಾರ: ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು.

ಬಿಬಿಎಂಪಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿಗಳ (ಮೇಲ್ಮೈ ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಮಾದರಿ ಚರಂಡಿಗಳು) ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸಲು ಮತ್ತು ದಾಖಲಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಆದರೆ, ಡಿಸೆಂಬರ್ 2020ರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆಯೂ ಸಹ ರಸ್ತೆಗಳ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ/ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳು ಸಮರ್ಥವಾಗಿವೆಯೇ/ಸಾಕಷ್ಟಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಧಾರಣಾ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು.

ಶಿಫಾರಸು-6: ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಒಂದೇ ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿ ಮುಂತಾದ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಸಮಗ್ರ ದತ್ತಸಂಚಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು.

4.1.5 ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಸವಿವರ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳು

ಸವಿವರ ಯೋಜನಾ ವರದಿ (ಡಿಪಿಆರ್) ಎನ್ನುವುದು ಹೂಡಿಕೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಅನುಮೋದನೆ, ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸಂಪೂರ್ಣ

ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲೋದ್ದೇಶ, ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು, ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಭವನೀಯ ಅಪಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಮಗಾರಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಪೂರ್ವ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

4.1.5.1 ದೋಷಪೂರಿತ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸದಿರುವುದು (ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶ)

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲದೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮೆ.ಸ್ಟುಪ್ ಕನ್ಸಲ್ಟಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶದ¹⁴ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಿತು (2006-07) ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಮಾರ್ಚ್ 2012ಕ್ಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡ ವರ್ಷದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಿಎಜಿ ವರದಿಯ (2013ರ ವರದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 6-ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ) ಕಂಡಿಕೆ-4.1.10.1ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತ್ತು.

2013ರ ವರದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 6-ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಕಂಡಿಕೆ-4.1.10.1ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತಹ ನ್ಯೂನತೆಗಳ ಸಾರಾಂಶ

- ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ಯೋಜನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಅಗಲಗೊಳಿಸಲು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಒಡತನದ ಪ್ರದೇಶದ ಯಾವುದೇ ವಿವರಗಳು ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.
- ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಾದ ಬಿಡಬ್ಲ್ಯೂಎಸ್‌ಎಸ್‌ಬಿ/ಬೆಂಗಳೂರು ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ಕಂಪನಿ (ಬೆಸ್ಕಾಮ್)/ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ/ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಇರುವ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿನ ಅಡ್ಡಿತಂತಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.
- ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚವು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ವೆಚ್ಚ, ಪರಿಸರ ಅನುಸರಣೆ ವೆಚ್ಚ, ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪಟ್ಟಿ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ.
- ಯೋಜನಾ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಹಣವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಬೇಕಾದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ತರುವಾಯ, ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಮೆ.ಆರ್‌ವಿ ಕನ್ಸಲ್ಟಿಂಗ್ ಮೂಲಕ (2010-11) ಅದೇ ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿತು ಮತ್ತು ಜಿಎನ್‌ನರ್ಮ್‌ಗಾಗಿನ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿಯು ಆ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ವ್ಯಷಭಾವತಿ ಕಣಿವೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು:

- ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ (2006-07) ಪ್ರಮುಖ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿವೇಶನಗಳ ಅಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಕಳಪೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಿಂದಾಗಿ 2008-09ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

¹⁴ ಜಿಎನ್‌ನರ್ಮ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿ.

- ಮೂಲ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಜಲಬಂಧನ ಕೊಳಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಪಂಪಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿರುವ ಬಾವಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ.
- ಮೂಲ ಡಿಪಿಆರ್ ಅನ್ವಯ ಕೈಗೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬೇಕಾದ ವೆಚ್ಚದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಡಿಪಿಆರ್ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು.
- ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೊಳಚೆನೀರಿನ ಹರಿವಿನಿಂದಾಗಿ ತಳಭಾಗ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮರುಪೂರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಪರಿಷ್ಕೃತ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳೂ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದವು/ಪರಿತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ರಿವ್ಯೂ ಅಂಡ್ ಮಾನಿಟರಿಂಗ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯ (ಐಆರ್‌ಎಂಎ)¹⁵ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಸ್ಥಳದ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಕಳಪೆ ಸಾಧನೆಗಳು ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಲು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಕಾರಣಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಅವರ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹಲವು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕಡತಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಿಖರವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸಕಾಲಿಕ ರೆವಿನ್ಯೂ ದಾಖಲೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿರದ ಕಾರಣ ಯೋಜಿಸಿದ್ದಂತೆ ಜಲೋತ್ಕರ್ಷಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೇಕಿದ್ದಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಪಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದಂತೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಭೂಮಿಯ ಲಭ್ಯತೆ ಆಧರಿಸಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು.

ಈ ಉತ್ತರವು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮತ್ತು ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಒಡತನದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಭೂಮಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಮೂಲ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯ ಲಭ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಜಲಬಂಧನ ಕೊಳಗಳು, ಪಂಪ್ ಮಾಡುವ ಬಾವಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಮೂಲ ಡಿಪಿಆರ್ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಡಿಪಿಆರ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಬಿಬಿಎಂಪಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನಷ್ಟವಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ಮೊತ್ತಗಳನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ:

◆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನ ನಷ್ಟ

ಬಿಬಿಎಂಪಿಯಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳ (ಯುಸಿ) ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಜೆಎನ್‌ನರ್ಮ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು.

ನಿವೇಶನಗಳ ಅಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಕಳಪೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಿಂದಾಗಿ ಜೆಎನ್‌ನರ್ಮ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ಯುಸಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು.

¹⁵ ಜೆಎನ್‌ನರ್ಮ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಅನುಮೋದನಾ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯು ನಿಯೋಜಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆ.

ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಕೋಷ್ಟಕ-4.2ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ₹83.59 ಕೋಟಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಕೋಷ್ಟಕ-4.2: ಬಿಬಿಎಂಪಿಗೆ ನೆರವಿನ ನಷ್ಟವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಕೋಷ್ಟಕ

(₹ ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ		ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಬೇಕಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪಡೆದ ಮೊತ್ತ	ನೆರವಿನ ನಷ್ಟ
1	ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ	216.94	158.42	58.52
2	ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ	92.98	67.91	25.07
	ಒಟ್ಟು	309.92	226.33	83.59

ಆಧಾರ: ಜೆಎನ್‌ನರ್ಮ್ ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ವರದಿ

ಮೇಲಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಜೆಎನ್‌ನರ್ಮ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಬಿಬಿಎಂಪಿ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳದಿರುವುದು ಮತ್ತು ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಹಣವನ್ನು ಬಳಸದೆ ಇರುವುದು ಜೆಎನ್‌ನರ್ಮ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೆಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020).

◆ **ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ 'ರಿಸ್ಕ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್' ಮೊತ್ತವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡದಿರುವುದು**

ಜೆಎನ್‌ನರ್ಮ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು ಕಣಿವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು 2005-06ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 15 ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ₹496.90 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ವಹಿಸಲಾಯಿತು. ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಕಾಮಗಾರಿ ಮುಗಿಸಲು ಆಗದೇಹೋದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಲು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರೊಂದಿಗೆ ನಮೂದಿಸಲಾದ ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಎಲ್ಲಾ 15 ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳಡಿಯಲ್ಲಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸದೆ ಪರಿತ್ಯಜಿಸಲಾಯಿತು. ವಿಶೇಷ ಆಯುಕ್ತರು (ಯೋಜನೆಗಳು) ಇವರ ನೇತೃತ್ವದ ಸಂಧಾನ ಸಮಿತಿಯು (ಮಾರ್ಚ್ 2010) ರಿಸ್ಕ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡದೇ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು ನಿರ್ದರಿಸಿತು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರವು 'ರಿಸ್ಕ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್' ಮೊತ್ತವನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2013).

ಎಂಟು¹⁶ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದ ರಿಸ್ಕ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಬಿಬಿಎಂಪಿ ₹35.31 ಕೋಟಿ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ದಿತು, ಆದರೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರವೂ ಯಾವುದೇ ಮೊತ್ತವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಇತರ ಏಳು¹⁷ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಿಬಿಎಂಪಿಗೆ ನಷ್ಟವುಂಟಾಗುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಅನುಚಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ವಸೂಲಾತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು

¹⁶ ಹೆಬ್ಬಾಳ-2 (₹0.56 ಕೋಟಿ), ಹೆಬ್ಬಾಳ -3 (₹3.81 ಕೋಟಿ), ಕೋರಮಂಗಲ -1 (₹1.20 ಕೋಟಿ), ಕೋರಮಂಗಲ -2 (₹20.30 ಕೋಟಿ), ಕೋರಮಂಗಲ -3 (₹1.06 ಕೋಟಿ), ವ್ಯಷಭಾವತಿ -2 (₹2.32 ಕೋಟಿ), ವ್ಯಷಭಾವತಿ -3 (₹0.28 ಕೋಟಿ) ಮತ್ತು ವ್ಯಷಭಾವತಿ -5 (₹5.78 ಕೋಟಿ).

¹⁷ ಚಲ್ಲಘಟ್ಟ-ಎಲ್ಲ ಮೂರು ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳು, ಹೆಬ್ಬಾಳ- ಪ್ಯಾಕೇಜ್-1 ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕೇಜ್-4 ಹಾಗೂ ವ್ಯಷಭಾವತಿ ಪ್ಯಾಕೇಜ್-1 ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕೇಜ್-4.

ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ.

ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ರಿಸ್ಕ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲು ಹಾಗೂ ವಸೂಲು ಮಾಡಲು, ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂಬ ಆಯುಕ್ತರ ಉತ್ತರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ದೃಢೀಕರಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2019/ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿನ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ (ನವೆಂಬರ್ 2019/ಡಿಸೆಂಬರ್ 2020). 18 ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ನೀಡಿದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಉತ್ತರವೂ ಈ ಮೊದಲಿನ ಉತ್ತರದಂತೆಯೇ ಇದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ರಿಸ್ಕ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲು ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಯಾವುದೇ ಗಂಭೀರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

◆ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಅಕ್ರಮ ಪಾವತಿಗಳು

ಒಪ್ಪಂದದ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳ ಅನ್ವಯ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನು ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ವಿಫಲನಾದರೆ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭದ್ರತಾ ಠೇವಣಿಯನ್ನು (ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭದ್ರತಾ ಠೇವಣಿ ಸೇರಿದಂತೆ) ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ನಗದು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉದ್ಯೋಗದಾತರ ಬದ್ಧತೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ರಿಸ್ಕ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕಿರುತ್ತದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ರಿಸ್ಕ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶವನ್ನು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2013) ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಭದ್ರತಾ ಠೇವಣಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ನಗದು ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಮುಂದೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪಾವತಿ ಮಾಡದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮತ್ತು ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ ಭದ್ರತಾ ಠೇವಣಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಭದ್ರತೆಯ ಬದಲಿಗೆ ಪಡೆದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಕೋರಿತು. ಈ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳ ಪಾಸ್‌ಶೀಟ್‌ಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿತು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ 2013ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಿಂದ 2017ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬಾಳ-2 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಾಗಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ₹1.63 ಕೋಟಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಅಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಅನುಚಿತ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ಸರ್ಕಾರ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ ನಂತರವೂ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಶಾಖೆಯಿಂದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಆಯುಕ್ತರ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ದೃಢೀಕರಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2019/ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಂತರದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2020).

ತಿಫಾರಸು-7: ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ಸಮಗ್ರವಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ನಿವೇಶನದ ಅಗತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಲಭ್ಯತೆ, ಹಣದ ಅಗತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಗಳು, ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ/ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ತಿಫಾರಸು-8: ಗುತ್ತಿಗೆ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ರಿಸ್ಕ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಪದೇ ಪದೇ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಬಿಬಿಎಂಪಿ ತುರ್ತು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರಾದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸೂಕ್ತ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಮರ್ಪಕ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆರ್ಥಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನು ಸಹ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು.

4.1.5.2 ವಿಭಿನ್ನ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಮೂಲಕ ಡಿಪಿಆರ್ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳು (ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರದೇಶ)

ಕಂಡಿಕೆ-4.1.3ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಎರಡೂ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಒಂದೇ ಪ್ರಕಟಣೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಆಸಕ್ತ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ಟೆಂಡರ್ ಆಹ್ವಾನಿಸಿತು. ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಲಾದ ದಾಖಲೆಗಳು/ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು/ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು.

❖ ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು, ಉಪಗ್ರಹ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ರಾಜಕಾಲುವೆ ಜಾಲವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಭೂಪ್ರದೇಶದ ಮಾದರಿ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಪ್ರತಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗೆ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಡಿಪಿಆರ್ ತಯಾರಿಸಲು ಏಕರೂಪದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು, ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ, ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನ್ನು ಮೊದಲು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ದಾಖಲಿಸಿ, ನಂತರ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುವ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, 28 ವಾರಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಎರಡೂ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಂದೇ ಟೆಂಡರ್‌ನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ, ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಡಿಪಿಆರ್ ಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು.

ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಲ್ಲದೆಯೇ ವಿವಿಧ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದವು¹⁸ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮೂಲ ಮಾಹಿತಿಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಹಿಸಿರುವುದು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸದಿರುವ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಅವಲೋಕನಗಳು (ಕಂಡಿಕೆ-4.1.3), ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನಿನ ಸಂಪೂರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತದೆ.

¹⁸ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿನಗರ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಟರಾಯನಪುರ ವಲಯಗಳು-ಮೆ.ಸುಪ್ಪ್ ಕನ್ಸಲ್ಟಿಂಗ್, ಬೆಂಗಳೂರು; ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ದಾಸರಹಳ್ಳಿ ವಲಯಗಳು-ಮೆ.ಪ್ರೀತಿ ಕ್ಯಾಡ್ ಕನ್ಸಲ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಹಾದೇವಪುರ ವಲಯ-ಮೆ.ಟಿಟಿಎ ಕನ್ಸಲ್ಟಿಂಗ್.

- ❖ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಕರಡು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಜೆಎನ್‌ಎಮ್‌ಎ ಯೋಜನೆಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಿದ್ದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯು ಅನುಮೋದಿಸಿತ್ತು ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ (ಏಪ್ರಿಲ್ 2012). ಆದರೆ, ಯಾವುದೇ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಬಿಬಿಎಂಪಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದನ್ನು, ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸದ ಕಾರಣ, ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಅಡ್ಡಭೇದಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ಅಂದಾಜುಗಳು (ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಳಂಬದ ನಂತರ 2013-14ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದ್ದ) ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ, ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಿಬಿಎಂಪಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪುರಾವೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೋಷ್ಟಕ-4.3ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಯಾವುದೇ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವು ಈ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ-4.3: ಡಿಪಿಆರ್ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪಾವತಿಯ ವಿವರಗಳು

(₹ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಲಯ	ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೊತ್ತ	ಲಭ್ಯವಿರುವ ದಾಖಲೆಗಳ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಿದ ಪಾವತಿ
1	ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿನಗರ	252.92	177.05
2	ಬ್ಯಾಟರಾಯನಪುರ	225.29	214.02
3	ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ	86.21	60.35
4	ಮಹದೇವಪುರ	191.10	152.88
5	ದಾಸರಹಳ್ಳಿ	70.26	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ

ಆಧಾರ: ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

- ❖ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ/ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ/ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶದಿಂದ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದು ದೃಢಪಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಇದಲ್ಲದೆ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಮಗಾರಿಗೂ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಿದ್ದರೂ, ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದ/ರಾಜಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸದೆ ಇಡೀ ವಲಯಕ್ಕೆ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ವಹಿಸಿತ್ತು. ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ವೆಚ್ಚದ ಅಂದಾಜುಗಳು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ/ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ವಲಯಗಳ ಸಮಗ್ರ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ನಡುವಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.
- ❖ ಇದಲ್ಲದೆ, ಟೆಂಡರ್ ಷರತ್ತುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಜಿಯೋ-ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸರ್ವೆ ವರದಿ, ವೆಚ್ಚ-ಲಾಭದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲು ಯೋಜನೆಗಳು, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತುವರಿಯ ವಿವರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ದಾಖಲೆಗಳು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಅವರ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.
- ❖ ಮೆ.ಪ್ರೀತಿ ಕ್ಯಾಡ್ ಕನ್ಸಲ್ಟಿಂಗ್ ಇವರ ಮೂಲಕ 2013-14ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಡಿಪಿಆರ್ ಅನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ವಲಯದಡಿಯ ಹುಳಿಮಾವು ಕೆರೆ ಮತ್ತು ಮಡಿವಾಳ ಕೆರೆಯ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ "ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮರುನಿರ್ಮಾಣ, ಪ್ರವಾಹ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಕೊಳಚೆನೀರು ಮಾರ್ಗಬದಲಾವಣೆ" ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮೆ.ಸ್ಪುಪ್ ಕನ್ಸಲ್ಟಿಂಗ್ ಅವರ ಮೂಲಕ ₹1.34 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಮತ್ತೊಂದು ಡಿಪಿಆರ್‌ಅನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ

ಅಲ್ಪಾವಧಿಯೊಳಗೆ ಬೇರೆ ಏಜೆನ್ಸಿಯ ಮೂಲಕ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ಅವರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ.

₹61.21 ಕೋಟಿ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 14 ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು (2014-16) ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ವಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಕೊಳಚೆನೀರನ್ನು ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೊಳಚೆನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಹುಳಿಮಾವು ಮತ್ತು ಮಡಿವಾಳ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹರಿಬಿಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಜಂಟಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು.

ಹೀಗೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೊಳಚೆನೀರು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಸೇರುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ವಿಫಲತೆಯು, ₹62.86 ಕೋಟಿ¹⁹ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಫಲಪ್ರದವಾಗಿಸಿಲ್ಲ.

- ❖ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕಡತಗಳು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಹಾಲಿ ಇರುವ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅಗಲವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಅಡ್ಡಭೇದಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರ/ಸ್ಕ್ರಿಪ್ ಫ್ಲಾನ್ (ಸ್ಥಳ ನಕ್ಷೆ) ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆ ಜಾಲದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ತಯಾರಿಕಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ವಿವರವಾದ ಸರ್ವೆ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವುದು, ಚರಂಡಿಗಳು, ಕಲ್ವರ್ಟ್‌ಗಳಂತಹ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ವಿವರವಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸುವುದು, ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ವಿವರವಾದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಟೆಂಡರ್ ದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ಅನುಸೂಚಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಜಲಬಂಧಕ ಕೊಳಗಳು, ಮಾಸ್ಟರ್‌ಪ್ಲಾನ್ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬಿಡಬ್ಲ್ಯುಎಸ್‌ಎಸ್‌ಬಿ, ಬಿಡಿಎ ಮುಂತಾದ ಪಾಲುದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಭೆಗಳು, ಇತರೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಹೀಗಾಗಿ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿದ್ದವು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚವು ಒಂದರಲ್ಲೊಂದು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಐದು ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಕೆಲವು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು (ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಗಳು) ಪಡೆದು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು.

ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಸಮಗ್ರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಉತ್ತರದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೀಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದವು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯದಿರುವ ಮತ್ತು ₹62.86 ಕೋಟಿಗಳ ಫಲಪ್ರದವಲ್ಲದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕುರಿತ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಉತ್ತರವು ಮೌನವಾಗಿತ್ತು.

❖ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಏಜೆನ್ಸಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಅನುಚಿತ ಪಾವತಿ

ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ, ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಪ್ರತಿಗಳು ಮತ್ತು ಆ ಬಗೆಗಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ಅವರ ಬಳಿ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್

¹⁹ ₹1.65 ಕೋಟಿ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ₹61.21 ಕೋಟಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ.

ಮತ್ತು ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿನಗರ ವಲಯದ ಡಿಪಿಆರ್ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಟೆಂಡರ್, ಏಜೆನ್ಸಿಯ ಆಯ್ಕೆ, ಪಾವತಿಸಿದ ಬಿಲ್‌ಗಳು, ಮಾಡಿದ ಪಾವತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ಅವರು 'ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ' ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಿರುವುದನ್ನು ಆದರೆ, ಏಜೆನ್ಸಿಯು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ನಕಲು ದಾಖಲೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೆ.ಸ್ಟುಪ್ ಕನ್ಸಲ್ಟಿಂಗ್‌ಗೆ ₹94.93 ಲಕ್ಷ²⁰ ಬಾಕಿ ಪಾವತಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿರುವುದನ್ನು (ಮಾರ್ಚ್ 2018) ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ನಕಲಿ ದಾಖಲೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮರುಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ ಕಡತಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು:

- ಮೇಲಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಡತಗಳನ್ನು ಬಿಬಿಎಂಪಿ "ಎರಡು ಬಾರಿ" ಕಳೆದಿದ್ದರಿಂದ, ತನಗೆ ಬರಬೇಕಿದ್ದ ಹಣದ ಕ್ಲೈಮನ್ನು ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಪುರಸ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಾಕಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕ್ಲೈಮ್ ಮಾಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಏಜೆನ್ಸಿಯು ತಿಳಿಸಿದ್ದಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2017). ಇದು ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಗಂಭೀರ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಅಥವಾ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ/ಬಿಬಿಎಂಪಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳಾಗಲೀ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಏಜೆನ್ಸಿ ಒದಗಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಡತಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮರುಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ಫೆಬ್ರವರಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ 2018ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮಾಪನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು (ಈ ಮೊದಲು ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪಾವತಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ) ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದರ ಅನ್ವಯ ಮುಕ್ತಾಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ಅಳತೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಮಾಪನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಮುಕ್ತಾಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಳಂಬಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಸಹ ವಿವರಿಸಲಿಲ್ಲ.
- ಪಾವತಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು, ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ 2009ರ ಜನವರಿಯಿಂದ 2013ರ ಮೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು 5ನೇ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ-ಅಂತಿಮ ಬಿಲ್ಲನ್ನು 29 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2012ರಂದು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾರ್ಚ್ 2018ರಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದಂತೆ, ಜನವರಿ 2012ರೊಳಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದಿನ ವಿವಿಧ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ವಿಭಿನ್ನ ವಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ 1 ಮತ್ತು 2ನೇ ಬಿಲ್ಲುಗಳು - ಬ್ಯಾಟರಾಯನಪುರ ವಲಯ; 3ನೇ ಬಿಲ್ - ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿನಗರ ವಲಯ; 5ನೇ ಬಿಲ್ಲು - ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ವಲಯ). ಮೂಲ ದಾಖಲೆಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂತಿಮ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ಇವರು ಈ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ದಾಖಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.
- ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿನಗರ ವಲಯದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಮಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2016) ಸಂಸ್ಥೆ ಕೋರಿತ್ತು. ಮಾಪನ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಮಗಾರಿಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಬಾಕಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಅನುಮೋದನೆ ಕೋರಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಅನ್ವಯ, ನಗರೋತ್ಥಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದೇ ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ

²⁰ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾರ್ಸ್ಟರ್‌ಪ್ಲಾನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ ₹19.05 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿನಗರ ವಲಯದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ₹75.88 ಲಕ್ಷ

ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು; ಆ ಬಗ್ಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದಿರುವ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

- ನಗರೋತ್ಥಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿನ ಆರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಅದೇ ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ದಾಖಲಿಸಿ ಅಂತಿಮ ಕ್ಲೈಮ್‌ಗಳ ಪಾವತಿಗಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ಅವರು ಆಯುಕ್ತರ ಅನುಮೋದನೆ ಕೋರಿದರು. ಇದು ಗಂಭೀರ ಲೋಪವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಕಂಡಿಕೆ 4.3.9ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ, ನಗರೋತ್ಥಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರದ ಕಾರಣ, ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿದಂತಾಗಿತ್ತು.
- ಡಿಪಿಆರ್ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮೂರೂ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿಗಳು ಬಾಕಿ ಇದ್ದವು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ಅವರು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್/ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಡತಗಳನ್ನು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡದೇ ಮೆ.ಸ್ಟುಪ್ ಕನ್ಸಲ್ಟೆಂಟ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ, ಮಾಡಿದ ಪಾವತಿಗಳು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಲ್ಲದೇ ನಗರೋತ್ಥಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಿತು.

ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯದ ಕಾರಣ, ಏಜೆನ್ಸಿಯು ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಪೂರ್ಣತೆಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪಾವತಿಗಳು ಅನುಚಿತ ಮತ್ತು ಅಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಸೆದಿರುವುದು ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದುರುದ್ದೇಶಪೂರಿತ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ.

ಶಿಫಾರಸು-9: ಸೂಕ್ತವಾದ ಲೆಕ್ಕತಃಖ್ತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಭೂತ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಗಾಗಿನ ಶಾಸನಬದ್ಧ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

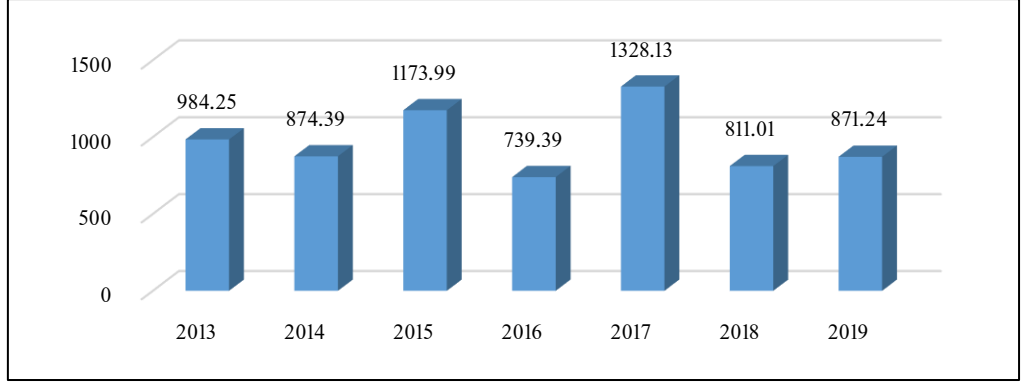
ಶಿಫಾರಸು-10: ಅಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ನ್ಯೂನತೆಗಳಿರುವ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರುವುದು, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗದಿಂದ ದಾಖಲೆಗಳು ಕಾಣೆಯಾಗಿರುವುದು, ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು, ಈ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ವಿವರವಾದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತನಿಖೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

4.2 ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ

ಕೆಎಸ್‌ಎನ್‌ಡಿಎಂಸಿ ಒದಗಿಸಿದ 2013-2019ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ ಮಳೆ ಇಳುವರಿ ಮಾಹಿತಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು, ನಕ್ಷೆ-4.1ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಮೇಲಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 969 ಮಿ.ಮೀ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿತು.

ನಕ್ಷೆ-4.1: 2013-2019ರ ನಡುವೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ದತ್ತಾಂಶ

(ಮಿ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ಆಧಾರ: ಕೆಎಸ್‌ಎನ್‌ಡಿಎಂಸಿ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶದ ಇಳಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಿತ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಅಭೇದ್ಯ ಪದರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವುಂಟಾಗಿ ಅದು ಮಳೆಯಿಂದಾಗುವ ಹಾನಿಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. 2015-18ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಪದೇ ಪದೇ ಪ್ರವಾಹದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿತು.

ಆದುದರಿಂದ, ಮುಂದಿನ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ, ಪ್ರವಾಹದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವಾಗ ಕೆಎಸ್‌ಎನ್‌ಡಿಎಂಸಿಯೊಂದಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಳೆ ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿನ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಳೆಯ ನೈಜ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ವಿಶ್ಲಾಸಾರ್ಹ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಡೆದು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರ ಬಳಿ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ.

4.2.1 ಮಳೆನೀರಿನ ಚರಂಡಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಗಳು

ಎನ್‌ಡಿಎಂ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಕಂಡಿಕೆ 4.6 ಜಲವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜಲೋತ್ಕರ್ಷದ ವಿನ್ಯಾಸ ತತ್ವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮರ್ಪಕ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಕಂಡಿಕೆ 1.1ರ ಅನ್ವಯ, ರಸ್ತೆ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ/ವಾಹನ ಚಾಲನಾ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ನೀರಿನ ಹರಿವನ್ನು ಸೆಳೆದು ಭೂಮಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಜಿನುಗುವಂತೆ ನಗರ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಮಳೆನೀರಿನ ಹರಿವನ್ನು ವಾಹನ ಚಾಲನಾ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಜಿನುಗಲು ಅನುವು ಮಾಡಿ ನಂತರ ಹತ್ತಿರದ ಜಲಮೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಯಿಸಬೇಕು.

ಈ ರೀತಿ ಫಲಪ್ರದ ಮಳೆನೀರಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಜಲಬಂಧನ ಮತ್ತು ಜಲಧಾರಣ ಕೊಳಗಳು, ಜಿನುಗುಪೂರಕ ಮೇಲ್ಮೈಗಳು ಮತ್ತು ಜಿನುಗು ಕಂದಕಗಳು, ಮೇಲ್ಮೈ ಮತ್ತು ಉಪ-ಮೇಲ್ಮೈ ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಮೂಲ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಳೆನೀರಿನ ಹರಿವನ್ನು ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಸಮರ್ಥ ಮತ್ತು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಹೊರಹರಿಸುವುದನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜಲಮಾರ್ಗಗಳು/ಕರೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಸಂಪರ್ಕ ನೀಡುವುದನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಳೆನೀರು ಚರಂಡಿ ವಿನ್ಯಾಸ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

4.2.1.1 ಮಳೆನೀರಿನ ಚರಂಡಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸದ ವಿವರಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಳೆನೀರಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾನದಂಡಗಳು ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಮಳೆಯ ತೀವ್ರತೆ, ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಪುನರಾವರ್ತನ ಕಾಲಗಳಾಗಿವೆ. ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಇತರ ಮಾನದಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯರಾಶಿ, ಮೇಲ್ಮೈ/ಮಣ್ಣಿನ ಜಿನುಗುಸಾಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಭೂಪ್ರದೇಶದ ಏರಿಳಿತ ಇವುಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮೇಲ್ಮೈ ಚರಂಡಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮೇಲಿನ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಹರಿವಿನ ಗುಣಾಂಕವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಬೇಕು. ವಿನ್ಯಾಸದ ಮಾನದಂಡಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನಿವೇಶನದ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಮತೀಕ್ಷಣೆಯ ಮಳೆ ಪುನರಾವರ್ತನ ಅವಧಿಯ ಪ್ರವಾಹದ ಹರಿವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮರ್ಪಕತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಬಳಸಬೇಕು.

ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್, ನಗರ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ (ಸಿಪಿಹೆಚ್‌ಇಇಒ) ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 1976ರಿಂದ 2008ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ 15 ನಿಮಿಷಗಳ ಗರಿಷ್ಠ ಮಳೆಯ ಅವಧಿಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಹವಾಮಾನ ಇಲಾಖೆಯ ಮಳೆ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿತು. ಒಂದು, ಎರಡು ಮತ್ತು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಪುನರಾವರ್ತನ ಅವಧಿಗೆ ತೀವ್ರತೆ-ಅವಧಿ-ಆವರ್ತನ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಮಳೆನೀರಿನ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಣ/ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಾಗ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳನ್ನು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ಸೂಚಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

ಆದರೆ, ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಅವರು ಯಾವುದೇ ವಲಯಗಳ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡದಿರುವ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸದ ವಿವರಗಳು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಪುನರ್ರಚನೆಗಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಿಂದ ದೃಢೀಕರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹರಿವಿನ ಗುಣಾಂಕವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ ಮಳೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಜಲೋತ್ಕರ್ಷದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜಿಸದಂತಹ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೊಳಚೆನೀರು ಕೂಡ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೇವಲ ಈ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನವು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

4.2.1.2 ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸದಿರುವುದು

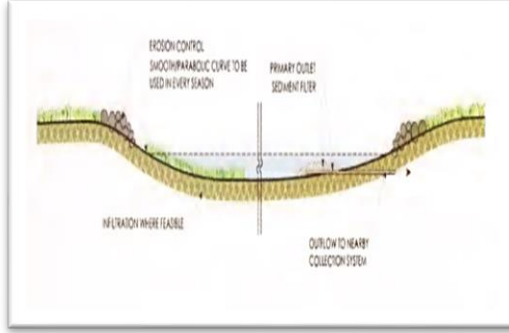
ಮಳೆನೀರು ಚರಂಡಿಗಳ ಹರಿವನ್ನು ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಯ ನೀರು ಸೋಸುವಿಕೆ ಪದರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದಂತಹ ಮೇಲ್ಮೈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು, ತೃತೀಯ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಮಾದರಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಜಿನುಗು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಸರಂಧ್ರ ಪದರಗಳು ಮತ್ತು ನೀರು ಒಳಸೋಸುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರಂಡಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಚರಂಡಿಗಳ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜಲಬಂಧನ ಕೊಳಗಳು ಮತ್ತು ಜಲಧಾರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರು ಕೊಯ್ಲು

ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ನೀರು ಬಸಿಯುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದವು. ಮಳೆನೀರನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮರುಪೂರಣ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

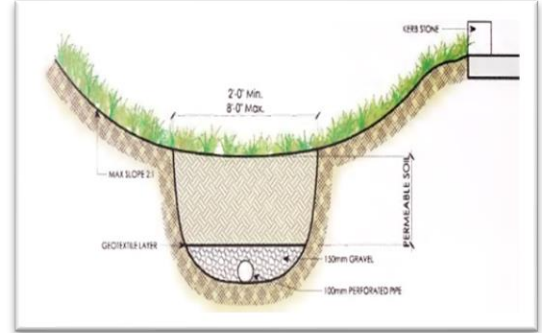
ಎನ್‌ಡಿಎಂ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಕಂಡಿಕೆ-4.19.1 ರ ಅನ್ವಯ, ನಗರ ಮಳೆನೀರು ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮಳೆನೀರಿನ ಚರಂಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಗರೀಕರಣದ ಋಣಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಜಲಬಂಧನ ಮತ್ತು ಜಲಧಾರಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಜಲಬಂಧನ ಕೊಳಗಳು ಮಳೆನೀರನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿದ್ದು ಗರಿಷ್ಠ ಹರಿವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ, ಹೀಗೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆ ಸುರಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹವಾಗದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತವೆ (ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಕಂಡಿಕೆ-10.1 v).

ಜಲಬಂಧಕ ಕೊಳದ ಮಾದರಿ ಚಿತ್ರ

ಜಲಧಾರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಾದರಿ ಚಿತ್ರ

ಜಲಧಾರಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮೂಲತಃ ವಿಸ್ತೃತ ಜಲಬಂಧನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದು, ಭೂಮಿಯ ಒಳಕ್ಕೆ ನೀರು ಬಸಿಯುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶ, ಸ್ಟೇಲ್‌ಗಳು²¹ ಮುಂತಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಮನರಂಜನೆ ಪ್ರದೇಶ, ನೀರಿನಲ್ಲಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿವಾರಿಸಲು, ಸ್ಥಳದ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಲದ ಮರುಪೂರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಂತರ್ಜಲದ ಗಂಭೀರ ಕುಸಿತದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ನೀರು ಬಸಿಯುವಿಕೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ ರೀತಿಯ ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ (ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಕಂಡಿಕೆ 10.1.v).

ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಂದಾಜುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ/ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಯಾವುದೇ ಅಂದಾಜುಗಳು ಜಲಬಂಧನ ಕೊಳಗಳು/ಜಲಧಾರಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಗೋಡೆಗಳು ಮತ್ತು ತಳಭಾಗ ಎರಡನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟೀಕರಣ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು, ಹೀಗಾಗಿ, ಇದು ಮಳೆನೀರಿನ ಜಿನುಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತತ್ಪರಿಣಾಮ ಅಂತರ್ಜಲದ ಮರುಪೂರಣಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಯಿತು. 2013ರಿಂದ 2018ರ

²¹ ಸ್ಟೇಲ್ ಒಂದು ನೆರಳಿನ ತಾಣ ಅಥವಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಅಥವಾ ಜೌಗು ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಸ್ಟೇಲ್ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅಥವಾ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಇರಬಹುದು. ಕೃತಕ ಸ್ಟೇಲ್‌ಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರು ಬಸಿಯುವಿಕೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನ ಹರಿವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು, ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಳೆನೀರಿನ ಜಿನುಗುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿದಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಕೇಂದ್ರ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಂಡಳಿಯು ಒದಗಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶದಿಂದ ಈ ಅಂಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೊಳಚೆನೀರು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಸಾಯನಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಬಿಡಲಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಜಲಧಾರಣ ಕೊಳಗಳು/ಜಲಬಂಧನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಜನುಗು ತೊಟ್ಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಬಸಿಯುವಿಕೆ ರಚನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಬಿಡಬ್ಲೂಎಸ್‌ಎಸ್‌ಬಿಯು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಚೆನೀರು ಸೇರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ನಂತರ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದೂ ಸಹ ಅದು ತಿಳಿಸಿತು. ಆರೋಗ್ಯಕರ ಪರಿಸರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳೊಳಗೆ ಒಳಚರಂಡಿ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಾಯಿದೆ 1976 (ಕೆಎಂಸಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1976) ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿ ಕಾಯಿದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 72ರ ಅನ್ವಯ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

4.2.1.3 ನೀರು ಬಸಿಯುವಿಕೆ ಚರಂಡಿಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಅನುಸಾರ, ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಹರಿಯುವ ಮಳೆನೀರನ್ನು ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸೋಸುವಿಕೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಬಸಿಯುವಿಕೆ ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಚರಂಡಿಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಬಸಿಯುವಿಕೆ ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ರಸ್ತೆ ಹರಿವಿನ ನೀರು ಮೊದಲಿಗೆ ಬಸಿಯುವಿಕೆ ಚರಂಡಿಗಳಿಗೆ ಹರಿದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಚರಂಡಿಗಳಿಗೆ ಹರಿಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ/ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಸಿಯುವಿಕೆ ಚರಂಡಿಗಳಿಗೆ (ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಕಂಡಿಕೆ 10.1 (i)) ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶ ಮಾಡದೇ ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಜಲಬಂಧನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾದ ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು, ನೀರು ಬಸಿಯುವಿಕೆಗಾಗಿ ಜಲಬಂಧನ ಕೊಳಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ರಾಜಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳಚೆನೀರು ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳೊಳಗೆ ನೀರು ಬಸಿಯುವಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು.

4.2.1.4 ಮಳೆನೀರಿನ ಚರಂಡಿಯ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲದೇ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ

ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಅನ್ವಯ, ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಾಗ, ರಸ್ತೆಬದಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಮಳೆನೀರಿನ ಹರಿವಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮಳೆನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ರಸ್ತೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಅಥವಾ ರಚನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ರಚನೆಗೆ ವಿವಿಧ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಳೆ ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವೈವಿಧ್ಯತೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

ಎರಡು ಲೇನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ವೆಚ್ಚವಾದ ₹2ರಿಂದ ₹3 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಕಿ.ಮೀ.ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ವೆಚ್ಚವು ₹10ರಿಂದ ₹12 ಕೋಟಿಯಾಗಿರುವ 'ಟೆಂಡರ್ ಶೂರ್' ²² ಗುತ್ತಿಗೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹವು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಅಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಇತರ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಅಗೆದು ಹಾಕಿರುವುದು ರಸ್ತೆಗಳು ನೀರು ಹೊರಹಾಕುವ/ಉಪಯುಕ್ತತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ಪೂರ್ತಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಲಾಗಿತ್ತಾದ್ದರಿಂದ, ಈ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಚರಂಡಿ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಲೈನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸದಿರುವುದನ್ನು ಸಹ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರುಗಾಲುವೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.5).

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.5: ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

ಆಧಾರ: ಮಾಧ್ಯಮ ವರದಿಗಳು

²² ಟೆಂಡರ್‌ಶೂರ್ (ನಗರ ರಸ್ತೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಗಳು) ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಆಯ್ದ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದರ್ಜೆಗೆ ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ರಸ್ತೆಗಳು ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಏಕರೂಪವಾದ ರಸ್ತೆ ಅಗಲ, ಇಳಿಜಾರು ಮೇಲ್ಮೈ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಮಳೆನೀರು ಹರಿಯುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ನಿಲ್ಲುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಸ್ತೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಮಳೆನೀರುಗಾಲುವೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಿನ್ಯಾಸಿತ ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಚರಂಡಿ, ವಿದ್ಯುತ್ ಮತ್ತು ಓಎಫ್‌ಸಿ ಮುಂತಾದ ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾಹಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

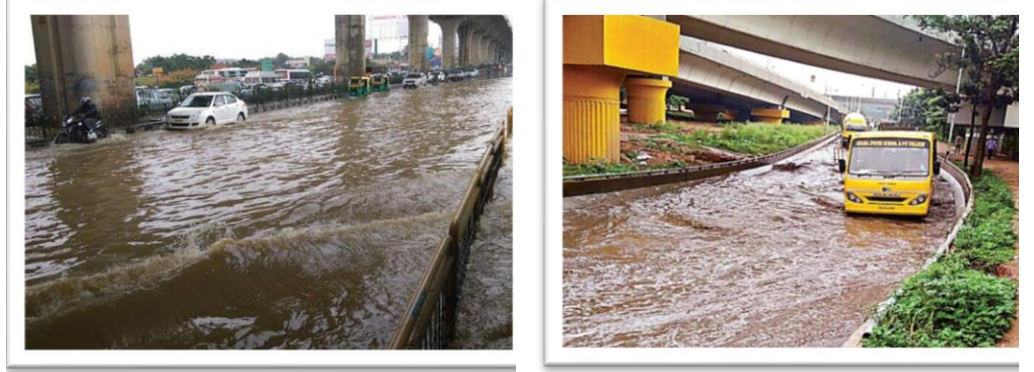
ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮೈ ಚರಂಡಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದಿತು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ಐಆರ್‌ಸಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನ್ವಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

4.2.1.5 ಪಂಪ್ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮಳೆನೀರನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿಸುವುದು

ರೈಲ್ವೇ ಸೇತುವೆಗಳು, ಅಂಡರ್‌ಪಾಸ್‌ಗಳು, ಫೈಟರ್‌ಗಳು ಇರುವಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದು ಅಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರು ಶೇಖರಣೆಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮಳೆನೀರನ್ನು ಸನಿಹದ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಪಂಪ್ ಮಾಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ತಗ್ಗು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಣೆಗೊಂಡ ನೀರನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಪಂಪ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸನಿಹದ ಮಳೆನೀರುಗಾಲುವೆಗೆ ಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ ಮೂಲಕ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಗಳ ತಳಭಾಗವನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ತೆರೆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ನೀರು ಕೆಳ ಜಿನುಗಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಜಿನುಗುತೊಟ್ಟಿಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ (ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಕಂಡಿಕೆ 11.1).

ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸದಿರುವುದು, ಸೇತುವೆಗಳು ಮತ್ತು ಫೈಟರ್‌ಗಳ ಕೆಳಗಿನ ರಸ್ತೆಗಳು ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.6).

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.6: ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

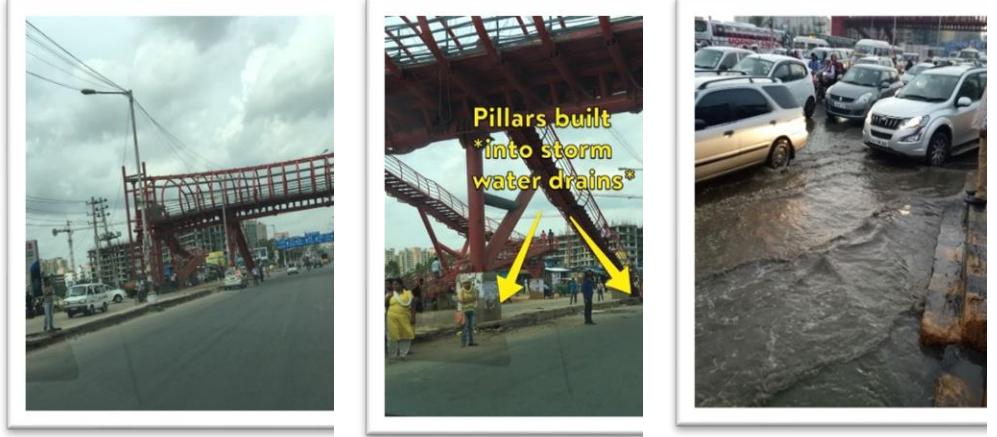
ಆಧಾರ: ಮಾಧ್ಯಮ ವರದಿಗಳು

ಮಹಾನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಮಳೆನೀರುಗಾಲುವೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿಹೋಗಲು ನಿರ್ಮಿಸುವ ರೈಲು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಸೇತುವೆಗಳು, ಅವುಗಳಿಂದ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಹರಿವಿಗೆ ತಡೆಯುಂಟಾಗದಂತೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಮುಖ ಮಳೆನೀರುಗಾಲುವೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ರೈಲು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಸೇತುವೆಗಳ ಕಾಲ್ಪಂಬಗಳು ಒಂದು ಮೀಟರ್‌ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಹರಿವನ್ನು ಎತ್ತರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಹರಿವಿನ ಮೇಲಿನ ಹಂತದ ಸುಮಾರು 5 ಕಿ.ಮೀ. ಅಷ್ಟು ದೂರಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸುವ ಅಪಾಯ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಒಳಗೆ ಮೇಲುಸೇತುವೆಯ ಕಂಬಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದು ನೀರಿನ ಸಮರ್ಪಕ ಹರಿವಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿ, ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.7ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು.

ಪ್ರದರ್ಶಕೆ-4.7: ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳೊಳಗೆ ಸೇತುವೆಯ ಕಂಬಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದೊಂದು ಬಳಿ ಹೊರ ವರ್ತುಲ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು

ಆಧಾರ: ಮಾಧ್ಯಮ ವರದಿಗಳು

ಇವುಗಳು ಫೈಟರ್‌ಗಳು/ರೈಲು ಮೇಲ್ಮೇತುವೆ/ರೈಲು ಕೆಳಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಫೈಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಡರ್‌ಪಾಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಕೂಡ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೊಂದಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಐಆರ್‌ಸಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನ್ವಯ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ನಡುವೆ ಸರಿಯಾದ ಸಮನ್ವಯದೊಂದಿಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಿ 2006-07ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮೂಲ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಪಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತರುವಾಯ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಅದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಈ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ, ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿಗಳ ಅಸಮರ್ಪಕ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಜಲಧಾರಣ/ಜಲಬಂಧನ ರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಿಸಿಯುವಿಕೆ ಚರಂಡಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯು ಮಳೆನೀರಿನ ಹರಿವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾಲುವೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿದೆ.

4.2.1.6 ಚರಂಡಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ/ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ವಿಭಾಗಗಳಿದ್ದು ಸಮನ್ವಯದ ಕೊರತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು

ಎಲ್ಲಾ ನೀರಿನ ಹರಿವುಗಳನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಲುಪಿಸುವ ಸಮರ್ಥ ಮಳೆನೀರು ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ, ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಚರಂಡಿಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಜೋಡಣೆಯು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ನಗರೀಕರಣಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಮತ್ತು ಒಳಗಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮಳೆನೀರಿನ ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಸ್ತೆಯಿಂದ ನೀರು ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಚರಂಡಿಗಳಿಗೆ ಒಳಹರಿವಿನ ಕಿಂಡಿಗಳ ಮತ್ತು ಜಾಲರಿಗಳ

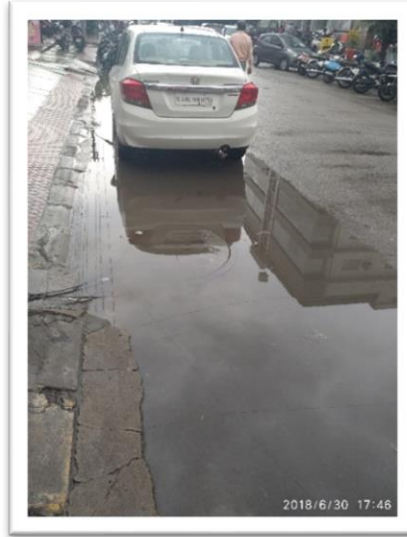
ಮೂಲಕ ಹರಿಯುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎನ್‌ಡಿಎಂ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಕಂಡಿಕೆ-4.13.4.1ರ ಅನ್ವಯ, ರಸ್ತೆಬದಿಯ ಚರಂಡಿಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಹರಿಸಲು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಹರಿವು ಕಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಇದು ನಂತರದ ಹಂತದ ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿ ತದನಂತರ ಮುಖ್ಯ ಅಥವಾ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿ ಅಂತಿಮ ವಿಸರ್ಜನೆಗಾಗಿ ಜಲಬಂಧನ ಸೌಲಭ್ಯ ಅಥವಾ ಜಲಧಾರಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು.

ಬಿಬಿಎಂಪಿ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಚರಂಡಿಗಳು/ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು²³ ಹೊಂದಿದೆ. ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಳಹರಿವು ಕಿಂಡಿಗಳು ರಸ್ತೆಬದಿ ಚರಂಡಿಗಳು/ಒಳಚರಂಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಯಾಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ರಸ್ತೆಗಳು/ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದು ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗದೇ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಕೆಲವು ಚರಂಡಿಗಳ ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ತಪಾಸಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿತು. ರಸ್ತೆಗಳ ರಚನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗಲು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯ ರಸ್ತೆ ಬಾಗುವಿಕೆ/ಇಳಿಜಾರನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ, ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗದ ಬದಿಯ ಕಿಂಡಿಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜೋಡಣೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ವಿಭಾಗಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಿತು ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿನ ನೀರು ಹೊರಹೋಗದಂತೆ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.8 ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.9). ಸಂಚಾರ ಇಲಾಖೆಯ ವಿವಿಧ ಶಾಖೆಗಳ ಟ್ರೇಟ್‌ಗಳು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.10) ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ನಿಲ್ಲುವಿಕೆಗೆ ನೀರು ಹೊರಹೋಗುವ ಕಿಂಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಾರಣವೆಂದು ಅಧ್ಯಯನಿಸಿದ್ದವು.

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.8: ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳು/ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು-ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯ ಇಳಿಜಾರು/ಪಂಕ್ತೀಕರಣ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು

ಕೋರಮಂಗಲ ವಲಯ

ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ವಲಯ

ಆಧಾರ: ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

²³ ಮುಖ್ಯ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ನೇತೃತ್ವದ ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ; ಬೃಹತ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ನೇತೃತ್ವದ ರಸ್ತೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಇತರ ರೀತಿಯ ಆಂತರಿಕ ರಸ್ತೆಗಳು/ಚರಂಡಿಗಳಿಗೆ ವಲಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು.

ಆಧಾರ: ಮಾಧ್ಯಮ ವರದಿಗಳು

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.9: ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳು/ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು-ಸೂಕ್ತ ಸಂಪರ್ಕದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

<https://youtu.be/LWPOFfwW3V4>

ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಚರಂಡಿಗಳು

ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ವಲಯ

ಕೋರಮಂಗಲ ವಲಯ

ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯ

ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿನಗರ ವಲಯ

ಆಧಾರ: ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

ಪ್ರದರ್ಶಿ-4.10: ಚರಂಡಿಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಚಾರ ಇಲಾಖೆಯ ವಿವಿಧ ತಾಣಗಳ ಟ್ವೀಟ್‌ಗಳು

Mico Layout Traffic
@Micolyttraffic

Due to heavy rain, water logging at Bannerghatta main road, between Bangalore Dairy toward Bilekahalli junction, slow moving traffic our staff regulating traffic.

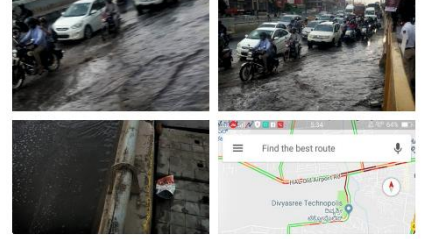

7:31 PM · 16 Mar 18

HSRL TRAFFIC STATION
@hsrltraffics

Water lagging near eco space and Bellandur and drain blocked by silt and soil drain should be clear by conserved dept as early as possible

5:47 PM · 20 Apr 18

Adugodi Traffic PS
@adugoditrafic1

Due to heavy waterlogging on Bannerghata Rd. between Mico Bande towards Anepalya Jn. Slow traffic movement.

[@blrcitytraffic](#) [@AddICPTraffic](#)
[@DCPTEastBCP](#) [@AcpSe](#)

6:38 PM · 20 Apr 18

Whitefield Traffic
@WhitefieldTrf

Water logging at Whitefield main road near coffee day due to rain. It's due to Blockages of storm water drain it is removed for free flow of traffic
[@blrcitytraffic](#) [@AddICPTraffic](#)
[@DCPTEastBCP](#) [@AcpSe](#)

ASHOKNAGAR TRAFFIC BTP
@ashoknagartfps

Ashoka nagara personnel getting into drains to ease free flow of traffic at Mayo hall junction

7:50 PM

CHICKPETE TRAFFIC BTP
@chickpetetrfps

waterlogging at ph underbridge slow moving traffic [@blrcitytraffic](#)
[@AddICPTraffic](#) [@DCPTWestBCP](#)
[@BBMPCOMM](#)

5:52 PM · 15 Sep 18 · Twitter for Android

ರಸ್ತೆಗಳ ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಚರಂಡಿಗಳ ಅಂತರ್‌ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ಸಮನ್ವಯದ ಕೊರತೆಯು ತಗ್ಗಿನ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು ನಗರದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತು ವಾಹನಗಳ ಸಂಚಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ನಿಂತ ನೀರು ರಸ್ತೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕುಸಿಯಲು ಮತ್ತು ಗುಂಡಿಗಳು ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬೃಹತ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ರಸ್ತೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವಿಭಾಗವು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಆಂತರಿಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿವೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಜೊತೆಗೆ, ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖ ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸಹ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು. ಚರಂಡಿಗಳ ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿರ್ಮಾಣ/ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಹಾಗೂ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೇಲ್ಮೈ ಚರಂಡಿಗಳ ಸೂಕ್ತ ಅಂತರ್ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು. ಬಿಬಿಎಂಪಿಯೊಳಗಿನ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಿತು ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ವಾದವನ್ನು ಉತ್ತರವು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಿಫಾರಸು-11: ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಾಗ ಮಳೆ ಇಳುವರಿ ಮಾದರಿ, ಅಭೇದ್ಯ ಪದರಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ, ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶದ ಇಳಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ರಸ್ತೆಗಳು/ಚರಂಡಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವುದನ್ನು ಅದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

4.3 ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನವೀಕರಣ ಒಳಗೊಂಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಗಳು

ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ 842 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದದ ಒಟ್ಟು 633 (ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಮಾದರಿಯ) ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿವೆ. ಕೋಷ್ಟಕ-4.4ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು 2017-18ರವರೆಗೆ 332.02 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದಕ್ಕೆ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನವೀಕರಣ ಮತ್ತು 308.02 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದಕ್ಕೆ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಕೋಷ್ಟಕ-4.4: 2017-18ರವರೆಗೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು

ವರ್ಷ	ನವೀಕರಣ	ನಿರ್ವಹಣೆ
	ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ (ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ (ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ)
2012-13ರವರೆಗೆ	53.00	96.00
2013-14	18.12	10.02
2014-15	20.50	15.00
2015-16	22.08	16.00
2016-17	28.30	69.00
2017-18	35.02	102.00

ವರ್ಷ	ನವೀಕರಣ	ನಿರ್ವಹಣೆ
	ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ (ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ (ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಒಟ್ಟು	177.02	308.02
<i>ನಗರೋತ್ಥಾನ ಯೋಜನೆ</i>		
2016-17 ರಿಂದ 2017-18	155.00	ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	332.02	308.02

ಆಧಾರ: ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಜೆಎನ್‌ಎಮ್‌ಎ ಅನುದಾನ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒದಗಿಸಿದ ಹಣದಿಂದ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನಾಂಶ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಲಾಯಿತಾದರೂ, ಬಿಬಿಎಂಪಿಯೂ ಸಹ ತನ್ನದೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತ್ತು.

4.3.1 ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ವರದಿಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನವೀಕರಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ಅನುಮೋದಿತ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ವರದಿಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಟೆಂಡರ್ ವಹಿ, ಕಾಮಗಾರಿ ವಹಿ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ವಹಿ ಮುಂತಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸದಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ, 177.02 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಕಾಮಗಾರಿವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಕಾಮಗಾರಿಯ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಫಲಕಗಳು/ಕಂಬಗಳು, ಗುರುತುಗಳು ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಗುರುತಿನ ರಚನೆಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ವರದಿಯಾದ ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಳ/ಉದ್ದವನ್ನು, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಬಹು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದ್ದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪರಿಶೀಲಿಸಲು/ಗುರುತಿಸಲು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೈಮುಗಳ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮೂಲ ದಾಖಲೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪ್ರಗತಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡದೇ ಇರುವುದು, ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯ ತಪ್ಪಾದ ವರದಿ ಮಾಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗಣನೀಯ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿದರೂ ಯಾರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಾರದಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಗರೋತ್ಥಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಆಯುಕ್ತರ ಉತ್ತರವನ್ನು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020) ದೃಢೀಕರಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ.

4.3.2 ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ವ-ಇತಿಹಾಸ ವಹಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡದಿರುವುದು

ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಂಹಿತೆ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ವಿವಿಧ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ವ-ಇತಿಹಾಸ ವಹಿಯನ್ನು (ವರ್ಕ್ಸ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್) ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವಹಿಯು ಪ್ರತಿ ಚರಂಡಿಯ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ, ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಸಲಾದ ಚರಂಡಿಯ ಭಾಗ, ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಅವಧಿ, ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿರುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಫೋಲಿಯೋವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಇದು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಕೈಗೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನೇ ಮರುಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಾಖಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂಭತ್ತು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರರಲ್ಲಿ²⁴ ನಿಗದಿತ ವಹಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಇತರ ಆರು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾದ ವಹಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪ್ರಗತಿಯೊಂದಿಗೆ ಇಂದೀಕರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದವು.

ಕಾರ್ಯೋಜನೆಯ ಅನುಮೋದನೆಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು 'ತುರ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳು' ಎಂದು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ, ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ವ-ಇತಿಹಾಸ ವಹಿ ನಿರ್ವಹಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವ ಅಪಾಯವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮೋಸದ ಕ್ಲೈಮ್‌ಗಳು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ನಿಖರವಾದ ಸ್ಥಳದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ, ಯಾವುದೇ ನಕಲುಗಳಾಗಿಲ್ಲ/ಮೋಸದ ಕ್ಲೈಮ್‌ಗಳಿದ್ದವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ವ-ಇತಿಹಾಸ ವಹಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಕಾಮಗಾರಿಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಇಂದೀಕರಿಸಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇಂದೀಕರಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ವ-ಇತಿಹಾಸ ವಹಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2020).

4.3.3 'ಕಾಮಗಾರಿ ಮುಕ್ತಾಯ ವಿನ್ಯಾಸ' ಮತ್ತು 'ಕಾಮಗಾರಿ ರಚನಾ ವಿನ್ಯಾಸ' ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳ ಅಲಭ್ಯತೆ

ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನವೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ವಹಿಸಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿವೇಶನದ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಮೂಲತಃ ಮಂಜೂರಾದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳು/ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟವೇನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ 'ಕಾಮಗಾರಿ ರಚನಾ ವಿನ್ಯಾಸ' ಮತ್ತು 'ಕಾಮಗಾರಿ ಮುಕ್ತಾಯ ವಿನ್ಯಾಸ' ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಅಂತಹ ಪರಿಷ್ಕೃತ ವಿನ್ಯಾಸದ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರಾಜಕಾಲುವೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿನ ಆ ಸ್ಥಳದ ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳು/ದುರಸ್ತಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

²⁴ ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ, ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕೋರಮಂಗಲ.

ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯ ಅನುಮೋದನೆಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸದೆಯೇ ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿ ನಿವೇಶನದ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸದೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು 'ತುರ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳು' ಎಂದು ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಈ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು/ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಆಕರ ದಾಖಲೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೇ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 'ಕಾಮಗಾರಿ ರಚನಾ ವಿನ್ಯಾಸ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿ ಮುಕ್ತಾಯ ವಿನ್ಯಾಸ ರೇಖಾಚಿತ್ರ'ಗಳು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಮಗಾರಿ ರಚನಾ ವಿನ್ಯಾಸದ ರೇಖಾಚಿತ್ರದ ಅಲಭ್ಯತೆಯು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಕಟ್ಟಡ/ತಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೊದಲು ಆ ವಿನ್ಯಾಸ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿ ಮುಕ್ತಾಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಈಗ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ತಪ್ಪದೇ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2019/ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಆದಾಗ್ಯೂ, ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ.

ತಿಳಿವಾರಸು-12: ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳು, ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳು, ಕಾಮಗಾರಿ ಮುಕ್ತಾಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು, ಮುಂದಿನ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ವ-ಇತಿಹಾಸ ವಹಿ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲ ದಾಖಲೆಗಳ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

4.3.4 ವಲಯಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಂದ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ

ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ಬಿಬಿಎಂಪಿಯನ್ನು ವಲಯ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಎಂಟು ವಲಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಲಯವೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ನೇತೃತ್ವದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ವಲಯ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಗಳು ತಮ್ಮ ವಲಯಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ (ರಸ್ತೆಗಳು, ತೃತೀಯ/ರಸ್ತೆಬದಿಯ ಚರಂಡಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ) ಜವಾಬ್ದಾರವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯನ್ನು ಒಂಭತ್ತು ವಲಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ (ಅಧ್ಯಾಯ-1 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ) ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಒಂಭತ್ತು ವಲಯಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಅವರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿಯ ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆದರೆ, ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಲಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು 110 ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ₹38.59 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಇ-ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಟೆಂಡರ್ ದಾಖಲೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿನಗರ ವಲಯದ ವಲಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರು 2018ರ ಫೆಬ್ರವರಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ₹10.88 ಕೋಟಿ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ 10 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು

ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮೂಲ ವಹಿಗಳು/ದಾಖಲೆಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯು ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಲಯ ಕಚೇರಿಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕ್ಲೈಮ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಗೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಿರ್ಗಮನ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2018) ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಮಾತ್ರ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದರು. ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗದ ಮೂಲಕವೇ ರಾಜಕಾಲುವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020).

4.3.5 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ

ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ವಹಿಸಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಕಾರ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸಮಯದ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉದ್ಯೋಗದಾತರ (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಯಾ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಆರು ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್) ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ದಾಖಲೆಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ದಾಖಲೆಗಳ ಆಯ್ಕೆಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಿದ 143 ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು (ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿಯಮಿತಕ್ಕೆ (ಕೆಆರ್‌ಐಡಿಎಲ್) ವಹಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 15 ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಯಿತು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, 25 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ 33 ತಿಂಗಳವರೆಗಿನ ವಿಳಂಬವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ, ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು 2013-14ರಿಂದ 2017-18ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಟಿಪಿಪಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಚ್ಛೇದ 4(ಜಿ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆಯೇ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 22 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು 'ತುರ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳೆಂದು' ಪರಿಗಣಿಸಿ ಕೆಆರ್‌ಐಡಿಎಲ್‌ಗೆ ವಹಿಸಿತು ಮತ್ತು ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಆರ್‌ಐಡಿಎಲ್‌ಗೆ ₹15.02 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಲಾಯಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 15ರಲ್ಲಿ ಆರು ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ 23 ತಿಂಗಳುಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ವಿಳಂಬಗಳಿರುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು, ಇದು ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆಯೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ವಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ವೈಫಲ್ಯಗೊಳಿಸಿದಂತೆ ಆಯಿತು. ವಿಳಂಬವಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸೇತುವೆ, ಬಾಕ್ಸ್ ಚರಂಡಿಗಳು, ತಡೆಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ವಿಳಂಬ ಮಾಡಿರುವುದು ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಗೆ ಪಾದಚಾರಿ ಮತ್ತು ವಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪಡಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಕೆಆರ್‌ಐಡಿಎಲ್‌ಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ವಹಿಸುವ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ನಿರ್ಧಾರವು ಕೆಆರ್‌ಐಡಿಎಲ್‌ಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ವಹಿಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಂತಾಯಿತು.

ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದೊಳಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ವಿಭಾಗೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರಾದರೂ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳು ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುವುದರಿಂದ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳದ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅನುಮತಿಯಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಯಿತು ಎಂಬ ಆಯುಕ್ತರ ಉತ್ತರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ದೃಢೀಕರಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಇವುಗಳು, ತುರ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೆಆರ್‌ಐಡಿಎಲ್‌ಗೆ ನೇರವಾಗಿ ವಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ನಿವೇಶನದ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಲೈನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲು ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅಡಚಣೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವುದು ಉತ್ತರದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದು, ಸೂಕ್ತವಾದ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು 23 ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ವಿಳಂಬವಾಗಿತ್ತಾದ ಕಾರಣ ಕೆಆರ್‌ಐಡಿಎಲ್‌ಗೆ ವಹಿಸಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ತುರ್ತು ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿದ್ದವು ಎಂಬ ಉತ್ತರವು ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲ.

4.3.6 ನೀರಿನ ಹರಿವಿನ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ವೆಚ್ಚ

ಟೆಂಡರ್ ದಾಖಲೆ/ಗುತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳ ಅನುಸಾರ, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನವೀಕರಣ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಾಗ ದರಗಳು ನೀರಿಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವುದು, ಹರಿವಿಗೆ ಕವಲು ಮಾರ್ಗ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಇತರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಬಾಬುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರ ಆ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಕಾಮಗಾರಿ ಮುಕ್ತಾಯದವರೆಗೂ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ಮಾಡಲಾದ 115 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ನೀರಿನ ಹರಿವಿನ ಮಾರ್ಗ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಾಬು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ₹4.10 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಗುತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾದ ವೆಚ್ಚವಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಹಿಂದಿನ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಅವಲೋಕನದ (ಕಂಡಿಕೆ 4.1.11.4-2013ರ ವರದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 6-ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ) ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತಿಯು ನೀರಿನ ಹರಿವಿನ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಎಲ್ಲ ಬಾಬುಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಾಬು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಹಣ ಪಾವತಿಸುವುದು ಸಮ್ಮತವಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಂಪ್ರತಿ ನಿರಂತರ ಕೊಳಚೆನೀರಿನ ಹರಿವು ಇರುವ ಕಾರಣ ಗೋಡೆಗಳು/ತಳಹಾಸಿನ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ನೀರಿನ ಹರಿವನ್ನು ಮಾರ್ಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಾಬುನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪಾವತಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಆಯುಕ್ತರ ಉತ್ತರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ದೃಢೀಕರಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ನೀರಿನ ಹರಿವಿನ ತಿರುವು ಭೂಅಗತದ ಭಾಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದದ ಷರತ್ತುಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾವತಿಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತವೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಆಯುಕ್ತರ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.11ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ನೀರಿನ ಹರಿವನ್ನು ತಡೆಯಲು ರಾಜಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಣ್ಣು/ಹೂಳು ಮಾತ್ರವೇ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು.

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ-4.11: ನೀರಿನ ಹರಿವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಮಣ್ಣು/ಹೂಳು ಬಳಸಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳು

ಆಧಾರ: ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

4.3.7 ಬ್ಯಾಕ್‌ಫಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಬಾಬ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಗಳು

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ (MORTH) ಹೊರಡಿಸಿದ ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳ ಅನ್ವಯ ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳ ಅಡಿಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಅಗತ ಮತ್ತು ತಡೆಗೋಡೆಗಳಿಗಾಗಿ ಭೂಅಗತದ ವೆಚ್ಚವು ಅಡಿಪಾಯದ ಗಾರೆ/ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅಗತದ ಭೂಬದಿಗಳ ನಡುವಿನ ಜಾಗವನ್ನು ಅನುಮೋದಿತ ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮರುಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ ಸಾಂದ್ರತೆ ದೃಢೀಕರಣ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಅಡಿಪಾಯದ ಗೋಡೆಗಳ ನಡುವಿನ ಜಾಗದ ಬ್ಯಾಕ್‌ಫಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಮಾಡುವ ಬಾಬ್ಲಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 62 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ₹4.41 ಕೋಟಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಅಂದಾಜಿನ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಡಿಪಾಯದ ಭೂಅಗತಕ್ಕಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ದರಗಳು ಈ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಘಟಕವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವಾದ್ದರಿಂದ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ಫಿಲ್ಲಿಂಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪಾವತಿಸಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಅನಗತ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಹಿಂದಿನ ಅವಲೋಕನೆಗೆ (2013ರ ವರದಿಯ ಸಂಖ್ಯೆ 6ರ ಕಂಡಿಕೆ 4.1.11.5 - ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ) ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಸಮಿತಿಯು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರನ್ನು ಕಪ್ಪುಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಉಂಟಾದ ನಷ್ಟವನ್ನು

ಮರುತುಂಬಿಸಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಈವರೆಗೆ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಮರಳಿನ ಹರಳಿನ ಕಣಗಳ ಪದರದ ಮೂಲಕ ಜಿನುಗಿದ ನೀರು ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ಸಂದುಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಭೂಅಗತದ ಬದಿಯ ಕಟ್ಟಡ ರಚನೆ ದೃಢವಾಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ಫಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಬಾಬು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ತಡೆಗೋಡೆಗಳ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಳಿನ ಹರಳಿನ ಕಣಗಳ ಪದರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂಬ ಆಯುಕ್ತರ ಉತ್ತರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ದೃಢೀಕರಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳು ಹಾಗೂ ತಡೆಗೋಡೆಗಳ ಅಡಿಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಅಗತದ ಬಾಬಿನ ದರವು ಬ್ಯಾಕ್‌ಫಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಅಂಶವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತರವು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

4.3.8 ಲೀಡ್ ಚಾರ್ಟ್ ಅನುಮೋದನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಲಾದ ಪಾವತಿಗಳು

ಸಂಹಿತೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನ್ವಯ, ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಲೀಡ್ ಚಾರ್ಟ್‌ನ ಅನುಮೋದನೆಯ ನಂತರವೇ ಲೀಡ್ ಅಂಡ್ ಲಿಫ್ಟ್ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕು. ಕಾಮಗಾರಿಯ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಹೂಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಇರುವ ದೂರವನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಲೀಡ್ ಚಾರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸಿರಬೇಕು. ಖಾಸಗಿ ಜಮೀನಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಚರಂಡಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅವರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಭೂಮಾಲೀಕರಿಂದ ಲಿಖಿತ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುವುದು ಸಹ ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 98 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದ ಹೂಳಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಲೀಡ್ ಚಾರ್ಟ್‌ನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅನುಮೋದಿಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ₹9.97 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಅನುಮೋದಿತ ಲೀಡ್ ಚಾರ್ಟ್‌ನ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಕೈಮಗ್ಗ ನೈಜತೆ ಮತ್ತು ಹೂಳೆತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಗೆ ಪಾವತಿಸಿರುವುದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ.

ಕಾಮಗಾರಿಯ ಸ್ಥಳದಿಂದ ವಿಲೇವಾರಿಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆರುವ ದೂರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸುವ ಲೀಡ್ ಚಾರ್ಟ್ ಮತ್ತು ದರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗವು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತುರ್ತು ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮಂಜೂರಾದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ, ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಅವಸರದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಲೋಪಗಳು ಇರಬಹುದು ಎಂದೂ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು. ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯಕ ಮತ್ತು ಅಧೀನ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಗೂಗಲ್ ಮ್ಯಾಪ್ ಲೀಡ್ ಚಾರ್ಟ್‌ನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ ಸಹ ತಿಳಿಸಿತು.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದು ಉತ್ತರದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಲೀಡ್ ಚಾರ್ಟ್‌ನ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾವತಿಗಳ ನೈಜತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾದ ಅಥವಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವು ಮೌನವಾಗಿದೆ.

ಶಿಫಾರಸು-13: ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತುರ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನಿಗದಿತ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಂದಾಜುಗಳ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಾಖೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದನ್ನು ಸಹ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು-14: ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ/ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾದ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕು.

4.3.9 ನಗರೋತ್ಥಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಸಮರ್ಪಕ ಅನುಷ್ಠಾನ

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 2016-18ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಗರೋತ್ಥಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ₹800 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ 408 ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ (ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನವೀಕರಣ/ಅಭಿವೃದ್ಧಿ) ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು (ಜೂನ್ 2016). ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ಕೋಷ್ಟಕ-4.5ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ 49 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದ 359 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆರು ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದರು.

ಕೋಷ್ಟಕ-4.5: 408 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಕೋಷ್ಟಕ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಗುಂಪು	ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ (ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)
1	ಆರು ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	359	671.82
2	ತುರ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	19	26.40
3	ಅವಶ್ಯಕ ತುರ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	30	101.78
ಒಟ್ಟು		408	800.00

ಆಧಾರ: ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಈ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯ ವಿವರಗಳ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದರು. ಅವುಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು:

- (i) ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಪ್ಯಾಕೇಜ್-2ಕ್ಕೆ (₹45.30 ಕೋಟಿ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾದ 33 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿ ವರದಿಯು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜುಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಷ್ಟೇ ಪರಿಮಾಣಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅನುಬಂಧ-4.1ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದವು.
- (ii) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2018 ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ 2019ರ ನಡುವೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಇತರ ಐದು ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ (ಪ್ಯಾಕೇಜ್-2 ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ವಹಿಸಲಾಗಿದ್ದ 326ರಲ್ಲಿ 279 ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಒತ್ತುವರಿಗಳನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸದಿರುವುದು, ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಲೈನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರ/ ಸಂಚಾರಿ ಮಾರ್ಗ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯದಿರುವುದು ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2019ರವರೆಗೂ 15 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

- (iii) 5 ಮತ್ತು 6ನೇ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳಡಿಯಲ್ಲಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ನಿಗದಿತ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದವು ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದರೆ, ಪ್ಯಾಕೇಜ್-1 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪ್ರಗತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು, ಏಕೆಂದರೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕಿದ್ದ ನಿಗದಿತ ದಿನಾಂಕ ಮುಗಿದು ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 50ರಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದವು.
- (iv) ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ದಿನಾಂಕ ಕಳೆದು ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೂ 32 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶದಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತೋರಿಸಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ-4.2ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು, ವಿವಿಧ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ/ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು:

- (ಎ) ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ₹10.00 ಕೋಟಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಕ್ಷಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಷರತ್ತು ವಿಧಿಸಿತ್ತು.

ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು 359 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು 20ರಿಂದ 138 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ ₹45.30 ಕೋಟಿಯಿಂದ ₹176.95 ಕೋಟಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಆರು ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದರು. ಇದು ಬಿಡ್ಡಿಂಗ್‌ನ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿತು/ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿತು ಮತ್ತು ಬಿಡ್ಡುದಾರರ ಸೀಮಿತ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ 1, 2 ಮತ್ತು 3ನೇ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಬಿಡ್ಡ್ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಿತು ಹಾಗೂ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 5ರಲ್ಲಿ ಐದು ಬಿಡ್ಡುದಾರರಿದ್ದರು ಎಂಬ ಅಂಶದಿಂದ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 4 ಮತ್ತು 6ರ ಬಿಡ್ಡುದಾರರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ.

- (ಬಿ) ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸೂಚನೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ನಗರೋತ್ಥಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. 2011ರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳೇ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ದರಪಟ್ಟಿಗೆ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಇಂದೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಟೆಂಡರ್ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಕೇಳಲಾಯಿತು ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಉತ್ತರಿಸಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಸಲಹೆಗಾರ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಭೌತಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಟೆರೋಟಲ್ ಸ್ಪೇಶನ್ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡವು ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಯ ಸ್ಥಳದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪರಿಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಡಿಪಿಆರ್ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಮೊದಲೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಅಡ್ಡಭೇದಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನೇ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೂ ಬಳಸಲಾಯಿತು ಎಂದೂ ಸಹ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಅಡ್ಡಭೇದಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು 2005-06ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನ ಅವಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದವೆಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳದ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸದೆಯೇ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ವಿಧಾನವು ಕೇವಲ ಔಪಚಾರಿಕತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾತ್ರವೇ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು

ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತರವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಮಾಣಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾದ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರಸಕ್ತತೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ದರಪಟ್ಟಿಗೆ ಅಂದಾಜನ್ನು ನವೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಟೆಂಡರ್ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ಬಾಕಿ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರ ಕ್ರಮವು ವಿರೋಧಾಭಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ (ಕಂಡಿಕೆ-4.1.5.2ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ).

(ಸಿ) ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದ್ದರ ಹಿಂದಿನ ತಾರ್ಕಿಕತೆಯು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳು/ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವ ಬೃಹತ್ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದ್ದು (ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 3ರಲ್ಲಿ 9 ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 86 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 4ರಲ್ಲಿ 11 ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 138 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿದ್ದವು) ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿನಗರ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 5 ಮತ್ತು 6ನೇ ಪ್ಯಾಕೇಜುಗಳು ಮಾತ್ರ ನಿಗದಿತ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದವು ಎಂಬುದರಿಂದ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

(ಡಿ) ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಏಕೀಕೃತ ಅನುಸೂಚಿ-ಬಿ ಯೊಂದಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು/ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿನ ಅಂದಾಜಿತ ಉದ್ದ/ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಇದು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಪರಿಮಾಣವು ಅಂದಾಜುಗಳಿಗಿಂತ ಅತಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ (ಶೇಕಡಾ 63ರಿಂದ 587) ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಪರಿಮಾಣವು ಅಂದಾಜುಗಳಿಗಿಂತ (ಶೇಕಡಾ 46ರಿಂದ 94) ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೂ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿರುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ-4.2ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉದ್ದ/ಪರಿಮಾಣಗಳಲ್ಲಿನ ಗಣನೀಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅನುಸೂಚಿ-ಬಿ ಪರಿಮಾಣಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಕ್ಷಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅದರ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಹೀನಗೊಳಿಸಿತು. ಇದು ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂಹಿತೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿರುವುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

(ಇ) ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ/ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನಿರೂಪಿತ ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಯಗತಗೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತೇ ಅಥವಾ ಇತರ ಪ್ರಕಾರದ ಚರಂಡಿಗಳಲ್ಲೂ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗಿತ್ತೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

(ಎಫ್) ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸುವ ಸ್ಥಿರ ಘೋಷಣೆ ತಾಣವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ; ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ/ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ನೈಜತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ (ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ

ಕಾಣುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುತ್ತವೆಯಾದ್ದರಿಂದ). ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ತಪಾಸಣೆಗಳೇನಾದರೂ ನಡೆಸಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವ ಹಂತದಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲಿವೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2019ರ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳ ಇಂದೀಕೃತ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020) ತಿಳಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಒದಗಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2020). ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾದ ಇತರ ಅವಲೋಕನಗಳಿಗೂ ಸಹ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ತಿಳಿಸಿದುದು-15: ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

4.3.10 ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸದಿರುವುದು

ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪುಟಗಳ (ಹನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು) ಪರಿಶೀಲನೆಯು, ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನವೀಕರಣದ ಹೊರತಾಗಿ, ಚರಂಡಿಗಳಲ್ಲಿನ ಜಲ ಮರುಪೂರಣ ರಚನೆಗಳು, ಪ್ರವಾಹ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಚರಂಡಿಗಳು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಂದ ಕೊಳಚೆನೀರು/ಕೊಳಚೆನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು, ಅಡೆತಡೆ ನಿವಾರಣೆ, ಪ್ರವಾಹದ ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಕೆರೆಗಳ ಮತ್ತು ಚರಂಡಿಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಜೋಡಣೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಗೋಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ರಚಿಸುವುದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಇದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ವೈಫಲ್ಯಗೊಳಿಸಿತು.

ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಅಂದಾಜಿನ ಶೇಕಡಾ 15ರಿಂದ 20ರಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2020). ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ, ಪರಿಸರ ಸ್ಥಿತಿಯ ಸುಧಾರಣೆ, ಅಂತರ್ಜಲ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ನೀರಿನ ಮೂಲವಾಗಿ ನಗರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಂತಹ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರವಾಹ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂದೂ ಸಹ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಮಯದ ಚೌಕಟ್ಟು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ.

4.3.11 ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸದಿರುವುದು

ಒಂದು ಕೈಪಿಡಿ/ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಇಲಾಖೆ/ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಯೋಜನೆ, ವಿನ್ಯಾಸ, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ವತ್ತುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು

ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು (ಕಂಡಿಕೆ 12.5) ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ಕಾಮಗಾರಿ, ಆ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಆವರ್ತನ, ಬಳಸಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಚರಂಡಿಗಳ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಸಿಪಿಹೆಚ್‌ಇಇಒ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮಳೆನೀರಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾದ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ನಗರದ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲು, ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಮಗ್ರ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಸಿಪಿಹೆಚ್‌ಇಇಒ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಲ್ಲ.

ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕೈಪಿಡಿ ತಯಾರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2019). ಆದಾಗ್ಯೂ, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಕೈಪಿಡಿ ತಯಾರಿಸಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2019). ಪರಿಷ್ಕೃತ ಉತ್ತರದ ಅನ್ವಯವೂ (ಆಗಸ್ಟ್ 2020) ಆ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆದಿತ್ತು.

ನಿರ್ಣಯ

ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಚರಂಡಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ/ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲದ ನಿಖರ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಹಾಗೂ ಚರಂಡಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಹೊಂದಿರದ ಕಾರಣ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ. ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಾಮಾಂಕಿತದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಗರದ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ನಗರದ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲು, ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಿಬಿಎಂಪಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಮಗ್ರ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ; ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ಅಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದವು. ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚಿನಾಂಶ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಕ್ಷಿಪ್ರ ನಗರೀಕರಣದ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆ ಹಾಗೂ ರಸ್ತೆಗಳು/ಚರಂಡಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಐಆರ್‌ಸಿಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಸಮರ್ಪಕ ಮತ್ತು ವಿಳಂಬವಾದ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಮಳೆನೀರಿನ ಸರಾಗ ಹರಿವಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಿತು ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ, ನಗರದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಕಳಪೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ರಿಸ್ಕ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಅನ್ವಯಿಸದೆಯೇ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ಠೇವಣಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಅನುಚಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭ ನೀಡಿದಂತಾಯಿತು. ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಅನೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಲಾಗಿ ಬಳಕೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾರಣ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಜೆಎನ್‌ಎಂಎ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು. ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳು, ಪ್ರಗತಿ ವರದಿಗಳು, ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ವ-ಇತಿಹಾಸ ವಹಿ ಮುಂತಾದ ಮೂಲ ದಾಖಲೆಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯು ತಪ್ಪಾದ ವರದಿ ಮಾಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ದ್ವಿಗುಣ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಅಪಾಯದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಸಾರಾಂಶ

ಕಂಡಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು
4.1.1	ಮೊದಲ ಎರಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಿಡಿಎ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಯಿದ್ದು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ಈಗಿನವರೆಗೂ ಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆ (ಆರ್‌ಎಂಪಿ-2015) ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯದ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿಲ್ಲ. ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಆರ್‌ಎಂಪಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ.
4.1.2	ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ/ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬಗಳಿದ್ದವು.
4.1.3	ತೃತೀಯ ಮಾದರಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದ ಕಾರಣ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ಆರ್‌ಎಂಪಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಅನೇಕ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು ಆರ್‌ಎಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸದ ಹಲವಾರು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಿಲ್ಲದಿರುವುದು ದತ್ತಸಂಚಯದ ಸಿಂಧುತ್ವ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯ ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತದೆ.
4.1.4	ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಇವರು ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಮಾದರಿ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಚರಂಡಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಿಬಿಎಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಚರಂಡಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ವಲಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯ ಕೊರತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
4.1.5	ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಸ್ಥಳದ ಅಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಕಳಪೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಬಹುತೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಇದು ಜೆಎನ್‌ಎಂಎ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೆರವು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ರಿಸ್ಕ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡದಿರುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಅನುಚಿತ ಪಾವತಿಗಳಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಅಗತ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಚರಂಡಿಗಳ ಮೂಲ

ಕಂಡಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು
	<p>ದತ್ತಾಂಶವಿಲ್ಲದೆ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದು ಅವುಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯ ಪಡುವಂತಾಯಿತು.</p> <p>ಕೊಳಚೆನೀರನ್ನು ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ₹61.21 ಕೋಟಿ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 14 ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೊಳಚೆನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹರಿಬಿಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಜಂಟಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ವೆಚ್ಚವು ಫಲಪ್ರದವಾಗಲಿಲ್ಲ.</p>
4.2.1	<p>ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಧಾನ, ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಿಂದ ದೃಢೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಂದಾಜುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ/ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳ ಯಾವುದೇ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಜಲಬಂಧನ ಕೊಳಗಳು/ಜಲಧಾರಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ನೀರು ಬಸಿಯುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿತು. ಬಿಬಿಎಂಪಿಯೊಳಗಿನ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದುದು, ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನಡುವೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿತು.</p>
4.3.1	<p>ಟೆಂಡರ್ ವಹಿ, ಕಾಮಗಾರಿ ವಹಿ, ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ವರದಿಗಳಂತಹ ಮೂಲ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. 177.02 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಕಾಮಗಾರಿವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ವರದಿಯಾದ ನಿಖರ ಸ್ಥಳ/ಉದ್ದವನ್ನು, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಬಹು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದ್ದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪರಿಶೀಲಿಸಲು/ಗುರುತಿಸಲು ಹಾಗೂ ಕ್ಲೈಮುಗಳ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.</p>
4.3.2/ 4.3.3	<p>ಒಂಭತ್ತು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ವ-ಇತಿಹಾಸ ವಹಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಯಾವುದೇ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 'ಕಾಮಗಾರಿ ರಚನಾ ವಿನ್ಯಾಸ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿ ಮುಕ್ತಾಯ ವಿನ್ಯಾಸ ರೇಖಾಚಿತ್ರ'ಗಳು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.</p>
4.3.4	<p>ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿರದ ವಲಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ₹38.59 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ 110 ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದರು. ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಮೂಲ ವಹಿಗಳು/ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸದೇ ಇರುವುದು ಬೃಹತ್ ನೀರುಗಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಲಯ ಕಚೇರಿಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕ್ಲೈಮ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಗೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.</p>
4.3.6	<p>ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ಮಾಡಲಾದ 115 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ನೀರಿನ ಹರಿವಿನ ಮಾರ್ಗ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಾಬು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ₹4.10 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದೆ, ಇದು ಗುತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾದ ವೆಚ್ಚವಾಗಿತ್ತು.</p>

ಕಂಡಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು
4.3.7	ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳು ಹಾಗೂ ತಡೆಗೋಡೆಗಳ ಅಡಿಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಅಗತದ ವೆಚ್ಚವು ಗೋಡೆಗಳ ಗಾರೆ/ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅಗತದ ಭೂಬದಿಗಳ ನಡುವಿನ ಜಾಗವನ್ನು ಅನುಮೋದಿತ ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ಫಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಪರಿಷ್ಕಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 62 ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ₹4.41 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಅನಗತ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.
4.3.8	ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದ ಹೂಳಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಲೀಡ್ ಚಾರ್ಜನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅನುಮೋದಿಸಿರದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಪರಿಷ್ಕಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 98 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ₹9.97 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಿದೆ. ಅನುಮೋದಿತ ಲೀಡ್ ಚಾರ್ಜ್ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಕ್ಲೈಮ್‌ಗಳ ನೈಜತೆ ಮತ್ತು ಹೂಳೆತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಗೆ ಪಾವತಿಸಿರುವುದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ.
4.3.10	ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ ಮರುಪೂರಣ ರಚನೆಗಳು, ಪ್ರವಾಹ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಚರಂಡಿಗಳು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿಂದ ಕೊಳಚೆನೀರು/ಕೊಳಚೆನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು, ಅಡೆತಡೆ ನಿವಾರಣೆ, ಪ್ರವಾಹದ ನೀರು ಹಿಡಿದಿಡಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಜೋಡಣೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಗೋಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ನವೀಕರಣವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನೂ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು.